

Helyi Esélyegyenlőségi Program

Nagyesztergár Község Önkormányzata

2024-2029

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP).....	3
Bevezetés.....	3
A település bemutatása.....	3
Értékeink, küldetésünk.....	4
Célok.....	10
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	12
1. Jogszabályi háttér bemutatása.....	12
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	12
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége.....	16
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység.....	44
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	61
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége.....	69
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége.....	77
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi	
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága.....	84
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	85
1. A HEP IT részletei.....	85
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	85
Jövőképünk.....	86
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	87
3. Megvalósítás.....	90
3.1 A megvalósítás előkészítése	90
3.2 A megvalósítás folyamata	90
3.3 Monitoring és visszacsatolás	92
3.4 Nyilvánosság	93
3.5 Kötelezettségek és felelősség	93
3.6 Érvényesülés, módosítás	94
4. Elfogadás módja és dátuma.....	95

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló **2021.06.30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum szerint átdolgozva, NAGYESZTERGÁR Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.**

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Fekvése

Nagyesztergár a Bakonyban, Veszprém megyében, Zircről 3 km távolságban fekszik. Nagyesztergár hangulatos, falusias légköre nyugodt, igazi kikapcsolódást biztosít az idelátogatóknak.

Nevének eredete

1270-ben Wzturgar néven volt bejegyezve. Nagyesztergár nevének eredete: a szláv strugar: faragó, esztergályos szóból származik, ami magyarra fordítva lett Esztergár, amely később Nagyesztergárra és Kisesztergárra (ma Kardosrét) tagozódott.

Története

Az első telepes Miller Mátyás volt, aki 1748-ban Szent Iván hónap /június/ táján érkezett meg Esztergárra. A többi bevándorló 1748-1751 között érkezett, ugyanis 1751. január 1-jén kötötték meg a jobbágyok és Ányos Ferenc a contractus /szerződést/, amely a birtok úrbéri viszonyait szabályozta. 1751-ben érkeztek telepesek fakitermeléssel, faszénégetéssel, juhtartással foglalkoztak. A II. világháborút követő kitelepítések után Szlovákiából magyar családok kerültek ide.

Sajnos arról, hogy Ányos Ferenc milyen módon, és honnan hozott telepeseket, nem maradt fenn irat. Annyit tudunk, hogy Esztergár, akárcsak a környező bakonyi falvak, Dél-Németországból települtek be. A lakosok a dunai bajor nyelvjárásra épülő archaikus vonásokat őrző keverék nyelvjárást beszélnek, amely már az új hazában alakult ki.

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

Tést követően a megye második legmagasabb települése, 1770-ben épült a földesurak kúriája, ez volt a falu legszebb lakóépülete, melynek szép díszkertje volt. Majd az iskolamester háza volt jobbra, ahol az oktatás folyt.

A falu vége felé kettéágazott az országút, egyik ága futott Dudar felé, másik ága fákkal szegélyezett útként szaladt északra.

Jelentős állattenyésztés alakult ki a XIX. században. Az 1960-as és 1970-es évektől a község lakói a helyi termelőszövetkezetben a Veszprémi Állami Gazdaság Esztergári kerületében és a Dudari Szénbányában dolgoztak. Zirc és Dudar közelsége nagy hatással volt a község fejlődésére. 1945 után egyre több ház épült. Gyarapodott a háztartási kisgépek száma, élelmiszer boltok, bisztró, autóbuszvárók, iskola, iskolai tornaterem, óvoda, önkormányzati hivatal, felnőtt és gyermek háziorvosi rendelő, fiókgyógyszertár, könyvtár, portalanított út és járda, posta áll a lakosság rendelkezésére. A község vezetékes vízzel, villannyal, gázzal, telefonhálózattal, kábel tv-vel, csatornahálózattal ellátott.

Nagyesztergár 1973. április 01-én lett Zirc társközsége. 1993.január 01. napjától ismét önálló. Lókút és Olaszfalu községekkel körjegyzői hivatalba tartozott 1993. január 01-től 2008. december 31-ig. 2009. január 01-től Dudar, Bakonyháza községekhez csatlakozott. Jelenleg Dudar községgel Közös Önkormányzati Hivatalt alkot.

A településen általános iskola, óvoda és mini bölcsőde is működik. Az 1-8. évfolyammal rendelkező általános iskola Ányos Pál nevét vette fel. A kétszoboros óvoda 1982-ben nyitotta meg kapuit, 1996-ban vezette be a német nemzetiségi nevelés programját és 2000-ben új nevet vett fel: Fészek Óvoda Zweisprachige Nationalitäten Kindergarten, 2013. július 1-től Fészek Német Nemzetiségi Óvoda és Mini Bölcsőde.

Értékeink, küldetésünk

Nevezetességei

- Az 1796-1798 között épült Fellner Jakab tervei alapján épült, barokk stílusú katolikus templom. Belső tere egyhajós, félköríves szentéllyel, ahol megtalálható a XVIII. századból származó az oltár szép Madonna-képe. A templom falán emléktáblát helyeztek el a világháborúban elhunyt áldozatok tiszteletére. 1996. augusztus 18-án ünnepelték a templom 200 éves évfordulóját, a templom falán ekkor helyezték el Rokonai Simon Atya tiszteletére készített emléktáblát. 1770. július 15-től Hoffer Ferdinánd Minerita atya kezdi meg az esztergári lelkészséget Ányos Ferenc földbirtokos házában, ahol a család Nepomuki Szent János tiszteletére kápolnát rendezett be. 1770-től saját anyakönyvi nyilvántartása lett Kardosréttel együtt.
- Millenniumi emlékmű
- Az I., II. világháború és a "kitelepítés" áldozatainak tiszteletére emléktáblák vannak elhelyezve a templom falán.
- Ányos Pál (1756-1784) szülőháza: a Hosszúháznak hívott egykori kúria 1770-ben épült barokk stílusban. Falán fehér márványból készült emléktábla látható, felirata:

*"Bakony erdejének szállottam keblében
Hol kedvemet érzem tellyes mértékben."
Ebben a házban született 1756. december 28-án
ÁNYOS PÁL
költő, a felvilágosodás korának egyik kiemelkedő egyénisége.*

- Purgly-kastély (Ányos kúria), Helytörténeti Múzeum: A település múltját, szokásait, tárgyi emlékeit mutatja be.

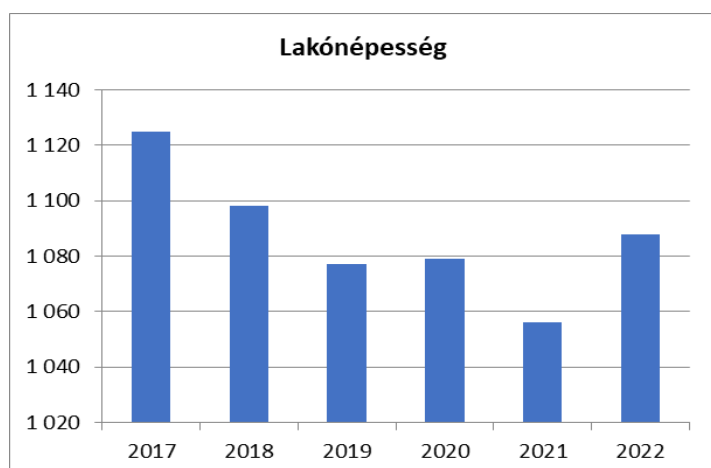
Testvértelepülése

Bad-Kreuznach, Németország (2001)

2001-ben aláírták a partnerkapcsolati szerződést a Bad-Kreuznach-i Partnerkapcsolatok Szövetségével /Rajna-vidék/ Fürfeldben, mely 1000 km távolságra található Nagyesztergártól, majd 2002-ben Nagyesztergáron megerősítették a partnerkapcsolati szerződésüket, valamint egy rendezvény keretén belül újból megerősítésre került 2022-ben.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén		
Év	Fő (TS 001)	Változás
2017	1 125	bázis év
2018	1 098	97,60%
2019	1 077	98,09%
2020	1 079	100,19%
2021	1 056	97,87%
2022	1 088	103,03%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A TEIR adatbázisából kivett adatok a lakónépesség számát mutatják. Nagyesztergár jelenlegi népesség száma: 1161 fő. Megállapíthatjuk, hogy 2017 óta a Magyarországon jellemző népesség csökkenő, majd 2022-től növekvő tendencia a községre is jellemző.

A tanácsi rendszerben végrehajtott összevonások, a községek önállóságának megszüntetése, a kistelepülések fokozatos elsoványodását eredményezte.

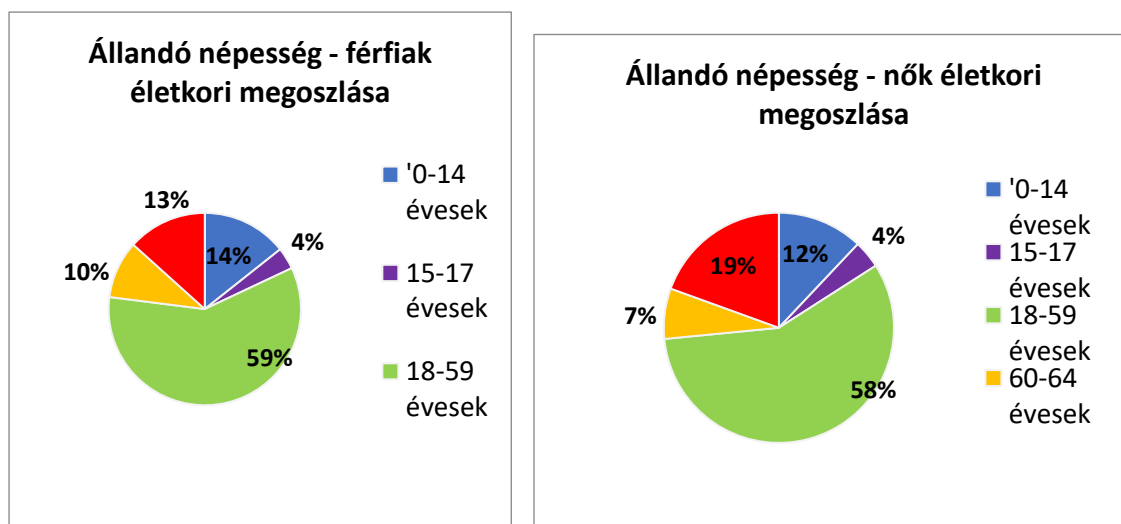
A rendszerváltás után történt ipari és mezőgazdasági üzemek felszámolása, átszervezése következtében az aktív korú lakosság egy része munkanélkülivé vált, mely hozzájárult a fiatalok elvándorlásához.

Nagyesztergáron is nyomon követhető e kedvezőtlen változás: a lakosság többsége a Dudari Bányában, Dudari Bakony Művekben, a Zirci Bakony Termelőszövetkezetben és az Erdészetnél dolgozott. Ezen munkahelyek megszüntetésével jelentkezett és állandósult a munkanélküliség.

Azonban a grafikon is mutatja, hogy a 2011-es évtől az elvándorlás mértéke megállt. Bizonyos mértékű lakónépesség növekedés mutatkozik. Ez adódhat abból is, hogy ezekben a falvakban így nálunk is elérhetőbb áron lehet lakóingatlant vásárolni. Egy-egy család betelepülése minden jellemző. Másrészt a közcélú foglalkoztatás biztosításával átlagban 2-3 ember munkához jut minden évben a településen, így azok esetében, akik nem szeretnének családjuktól távol élni és dolgozni átmeneti megoldást jelent.

2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2020)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	600	565	1165	51,50%	48,50%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			34	2,92%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	86	68	154	7,38%	5,84%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	22	22	44	1,89%	1,89%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	354	325	679	30,39%	27,90%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	58	40	98	4,98%	3,43%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	80	110	190	6,87%	9,44%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A népesség megoszlásából kitűnik, hogy a beköltözések ellenére is az idős 65 év feletti lakosok száma a második legmagasabb. Míg a 18 – 59 évesek közt a férfiak száma mutat jóval nagyobb arányt, addig a 65 év felettiéknél ez az érték megfordul. A számadatokból is kitűnik, hogy jóval több az egyedül élő idős nő. Ez megegyezik az országosan jellemző adatokkal.

A településen van óvoda, iskola, bölcsőde, a szakorvosi rendelések 5 km-re lévő Zircen biztosítottak a Zirci Erzsébet Kórház és rendelőintézetben.

Nagy segítséget jelent, hogy helyben heti 2 alkalommal a felnőtt és egyeztetett időpontban gyermek háziorvosi rendelés biztosított. Hivatali ügyintézés az ügyfélfogadási időtől függetlenül minden nap van és a lakosság bármely problémával keresheti a hivatali ügyintézőket.

A község élelmiszerboltokkal ellátott, így biztosított a lakosság ellátása a legalapvetőbb szükségleti cikkekkel. Ezen felül mozgóárusok kínálják portékáikat. A helyben lévő posta minden nap a lakosság rendelkezésére áll.

Földrajzi elhelyezkedés miatt a tömegközlekedés kedvező Nagyesztergáron. A munkába járás megoldható Mór, Székesfehérvár, Ajka, Veszprém, Győr, Budapest, Pápa irányába. A település Veszprém megye Zirc térségéhez tartozik.

A közüzemi vízellátást és csatornahálózatot a Bakonykarszt Víz- és Csatornamű Zrt. biztosítja.

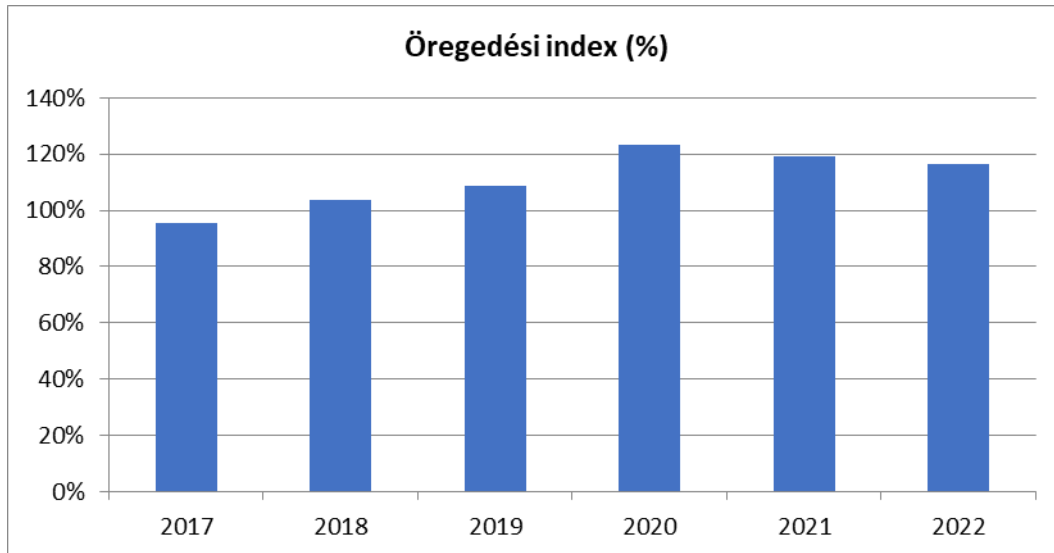
Az áram és gázszolgáltatást az MVM Zrt. biztosítja. Telefonhálózattal ellátott a lakosság. A mobil hálózatok elérhetők.

A televíziós csatornák biztosítását a KábelszatNet-2002 Kft. és a Magyar Telekom Nyrt. biztosítja. Internet hozzáférés az igénylők részére biztosított.

3. számú táblázat - Öregedési index			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2017	172	180	95,56%
2018	174	168	103,57%
2019	174	160	108,75%

2020	190	154	123,38%
2021	181	152	119,08%
2022	183	157	116,56%

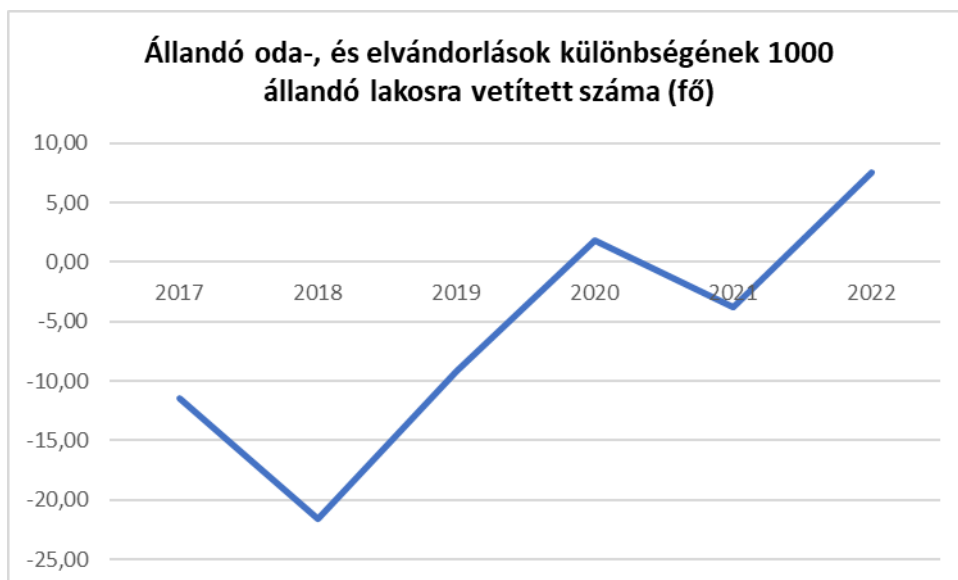
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások	
Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 031)
2017	-11,45
2018	-21,59
2019	-9,20
2020	1,86
2021	-3,75
2022	7,57

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az aktív korú fiatalok nagy része a munkavállalás érdekében elköltözött szülőfalujából. Megnőtt az inaktív lakosság aránya, amelyet jórészt az alacsony összegű nyugdíjból élő öregségében magára maradt idős lakosság alkot. Az elköltözött fiatalok visszajárnak a településre és ottmaradt szüleikről is gondoskodnak, segítséget nyújtanak részükre. Ezen felül még a falu rendezvényeihez is szoktak anyagi támogatást nyújtani – pl. Ányos Nap, Idősek napja, iskolai rendezvények.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás	
Év	Az élve születések és halálozások különbségének 1000 lakosra vetített száma (fő) (TS 032)
2017	-6,16
2018	-2,70
2019	-7,36
2020	-0,93
2021	-15,93
2022	-6,62

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az 5. számú táblázat mutatja, hogy 2017-től a halálozások aránya csökkent és a születések száma növekedett. Viszont 2020-tól egyre jobban csökkent a születések aránya és növekedett a halálozások aránya. Ennek az oka egyrészt az aktív korú fiatalok egy részének elvándorlása, másrészt a gazdasági helyzet romlása. 2022-től megfordult újra (CSOK-falusi). Sok a beköltöző fiatal is falunkba. A gyerekek száma is növekedett.

A szociális hátrányos helyzetű családokban élő gyermekek, akik nem csupán a pénz hiánya miatt nem jutnak el szakorvosi rendelésre, kirándulásra, segítségre szorúlnak. Életkörülményeiken szüleik, önerőből változtatni képtelenek. A megfáradt korosodó emberek, egyre inkább igénylik a mindennapi gondoskodást, a napi egyszeri meleg étel házhoz szállítását, a szociális gondozók segítségnyújtást, az ügyeik intézéséhez nyújtott segítséget. Gyermekeik távol élnek, öregségükre maguk maradtak, gondoskodni kell róluk.

Nagyesztergár lakosság megtartó erejének növelése nehéz, erőfeszítést kívánó feladat továbbra is.

Célok

Nagyesztergár Község Önkormányzata kiemelt figyelmet fordít arra, hogy az itt élő emberek jól érezzék magukat lakókörnyezetükben, otthonukban, munkahelyükön, vagyis lakóhelyükön. Fontos szempont, hogy a fiatalok itt maradjanak, ne vándoroljanak más településre. Anyagi és egyéb lehetőségekhez mértén, mindet megtesz azért, hogy élhető településsé váljon.

1993. évtől különváltunk Zirc városától, önálló településként sikerült megvalósítani minden infrastrukturális szolgáltatást, mely nagy előrelépést jelentett az itt élő embereknek. Vízzel, csatorna, telefon, gáz, kábeltelevízió kiépítése is ettől az időszaktól kezdődött. Mindez megkönnyítette az itt élő emberek életét.

Szolgáltatóink: Bakonykarszt- Vízzel és Csatornamű Zrt, EON Energiaszolgáltató Zrt, Kábelszat Net-2002 Kft, Magyar Telekom Nyrt, Vodafone Magyarország Zrt.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Nagyesztergár település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- a szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és 2021.06.30-i módosítása
- a Belügyminisztérium honlapján megjelent „MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a:
  - a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
  - a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
  - a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
  - a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
  - az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
  - a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
  - a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.) előírásaira.

2. Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózás politika alapidokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.] 2021-ben elkészült a **Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030** (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait.

Új Roma Stratégia (2019-2030)

Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)

„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)

„A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban” (2021–2030)

Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)

Országos Fogyatékosságügyi Program (2015-2025)

A HEP-ekben leképeződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózási politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek.

A helyi felzárkózási politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült **Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció** is.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében **a programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.**

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

- **Költségvetési koncepció** – az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 24. § értelmében A jegyző, által elkészített, a következő évre vonatkozó költségvetési koncepciót a polgármester november 30-áig - a helyi önkormányzati képviselő-testület tagjai általános választásának évében legkésőbb december 15-éig - benyújtja a képviselő-testületnek, melyet a testület rendelet formájában hagy jóvá.
- **Gazdasági program** - a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 116. §-a értelmében a képviselő-testület hosszú távú fejlesztési elképzeléseit gazdasági programban, fejlesztési tervben rögzíti, melynek elkészítéséért a helyi önkormányzat felelős.
- **Szolgáltatástervezési koncepció** – a szociális igazgatásról és a szociális ellátásról szóló 1993. évi III. törvény 92. §-a szerint a legalább kétezer lakosú települési önkormányzat a településen, fővárosban élő szociálisan rászorult személyek részére biztosítandó szolgáltatási feladatok meghatározása érdekében szolgáltatástervezési koncepciót készít.
- **Köznevelés-fejlesztési terv²** – A helyi önkormányzati feladat-ellátási rendszerben minden községi, városi, fővárosi kerületi önkormányzatnak feladata, kötelezettsége volt, hogy gondoskodjék a településen élők részére arról, hogy az óvodai nevelés és az általános iskolai nevelés és oktatás a rendelkezésükre álljon anélkül, hogy annak igénybevétele a szülők, illetve gyermekeik részére aránytalan teherrel járna. A köznevelésről szóló törvény alapján az állam gondoskodási kötelezettsége – az óvodai nevelés kivételével – megfogalmazódik. Már nem a kormányhivatalok készítik el a feladat-ellátási intézményhálózat-működtetési és köznevelés-fejlesztési tervet, hanem az oktatásért felelős miniszter. Az oktatásért felelős miniszter az Oktatási Hivatal előterjesztése alapján a kormányhivatalok közreműködésével és a helyi önkormányzatok véleményének kikérésével és közreműködésével készíti el megyei szintű bontásban az intézményhálózat-működtetési és köznevelési-fejlesztési tervet. A települési önkormányzat kötelezettsége, hogy beszerezze a településen működő köznevelési intézmények nevelőtestületei, alkalmazotti közösségei, a szülői és diákszervezetei véleményét. Az oktatási hivatal s feladata az is, hogy a köznevelés-fejlesztési terv elkészítésekor a nemzetiséget érintő kérdésekben beszerezze az érintett települési, területi és országos nemzetiségi önkormányzatok egyetértését (Mnkt. 24. §)

² Iskolaszolga, XXIII. 3., 2012. november

- **Településfejlesztési stratégia** – A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. Törvény 24. §-a értelmében a fővárosi közgyűlés a főváros egységes településpolitikájának biztosítása érdekében – a Kormány, valamint a kerületi képviselő-testületek véleményének kikérésével – a megalakulását követő egy éven belül minősített többséggel dönt a fővárosnak legalább az adott ciklusra szóló településfejlesztési stratégiájáról.
- **Településrendezési terv** – Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (továbbiakban 1997. évi LXXVIII. tv.) 6. §-a alapján a települési önkormányzat – a fővárosban a fővárosi és a kerületi önkormányzatok a külön jogszabályban meghatározott hatáskörük szerint – a településrendezési feladatukat a helyi építési szabályzat, valamint a településrendezési tervek elkészíttetésével és azok elfogadásával látják el.
- **Településszerkezeti terv** - Az 1997. évi LXXVIII. törvény 10. §-a szerint: a településszerkezeti terv meghatározza a település alakításának, védelmének lehetőségeit és fejlesztési irányait, ennek megfelelően az egyes területrészek felhasználási módját, a település működéséhez szükséges műszaki infrastruktúra elemeinek a település szerkezetét meghatározó térbeli kialakítását és elrendezését, az országos és térségi érdek, a szomszédos vagy a más módon érdekelt többi település alapvető jogainak és rendezési terveinek figyelembevételével a környezet állapotának javítása vagy legalább szinten tartása mellett. A településszerkezeti tervet a települési önkormányzatnak legalább tízévenként felül kell vizsgálnia, és szükség esetén a terv módosításáról vagy az új terv elkészítéséről kell gondoskodnia. A tízévenkénti szükséges felülvizsgálat során gondoskodni kell az időközben történt módosítások egységes tervbe foglalásáról.
- **Településfejlesztési koncepció** - az 1997. évi LXXVIII. törvény értelmében a fejlesztés összehangolt megvalósulását biztosító és a településrendezést is megalapozó, a település közigazgatási területére kiterjedő önkormányzati településfejlesztési döntéseket rendszerbe foglaló, önkormányzati határozattal elfogadott dokumentum, amely a település jövőbeni kialakítását tartalmazza. A fejlesztési koncepció elsősorban településpolitikai dokumentum, amelynek kidolgozásában a természeti-művi adottságok mellett a társadalmi, a gazdasági, a környezeti szempontoknak és az ezeket biztosító intézményi rendszernek van döntő szerepe. A törvény 7. §-a értelmében a településfejlesztési koncepcióban foglaltak megvalósítása érdekében a városok és több település közös fejlesztési tervezése esetén integrált településfejlesztési stratégiát kell készíteni. Az integrált településfejlesztési stratégia meghatározza a települések településfejlesztési tevékenységét, összehangolja a különböző szakpolitikai megközelítéseket, összefogja és ütközteti az érintett partnerek (üzleti szektor, civil szektor, közszféra szereplői, lakosság) céljait, elvárásait, meghatározza a fejlesztési célokat, azok finanszírozási módját, továbbá a megvalósítás és fenntartás módját is összefüggéseiben kezeli.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

A Mötv. 87. §-a értelmében a helyi önkormányzatok képviselő-testületei megállapodhatnak abban, hogy egy vagy több önkormányzati feladat és hatáskör, valamint a polgármester és a jegyző államigazgatási feladat és hatáskörének hatékonyabb célszerűbb ellátására jogi személyiséggel rendelkező társulást hoznak létre.

A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása során javasolt elsősorban a társulási megállapodásban -többek közt- meghatározott a társulás által ellátott feladat és hatáskörökre a közös fenntartású intézményekre a társulás szolgáltatásai igénybevételének feltételeire (Mötv. 93. §.).

Társulási kapcsolataink:

- Nagyesztergár Község Önkormányzata közös Önkormányzati Hivatalt hozott létre Dudar község Önkormányzatával 2013. január 01-én. Ezt megelőzően 2009-től szintén közös Kőrjegyzői Hivatalt működtetett a két önkormányzat.
- Nagyesztergár Község Önkormányzata Zirci járásszékhely gesztorságával tagja a Zirc Kistérség Települési Többcélú Önkormányzatainak Társulásával. A társulás keretein belül alapvetően szociális feladatok ellátására kötöttünk megállapodást. Nagyesztergár az alábbi feladat ellátást veszi igénybe a zirci szociális szolgáltatón keresztül: családsegítés, házi segítség nyújtás, támogató szolgálat, közösségi ellátás, fogyatékosok nappali ellátása, pszichiátriai betegek nappali ellátása.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A TEIR adatbázisán kívül a felhasználható adatokat az iskola, óvoda, bölcsőde, családsegítő és gyermekjóléti szolgálat, védőnő, háziorvosok, rendőrség, munkaügyi központ, közös önkormányzati hivatal nyilvántartásai, polgármester, német nemzetiségi önkormányzat, polgárőrség biztosították.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

Napjainkban egyre gyakrabban használt fogalom a mélyszegénység. Nem csak tudományos fogalom a szociológiában, de a hétköznapi élet jelensége. Azt jelenti, amikor valaki vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből önerőből kilépjenek.

A mélyszegénység összetett jelenség, amelynek okai többek között társadalmi és gazdasági hátrányok, iskolai, képzettségbeli és foglalkoztatottságbeli deficitekben mutatkoznak meg, és súlyos megélhetési zavarokhoz vezetnek.

A szegénység kialakulásának okai többek közt a rendszerváltást követően a munkahelyek megszűnésére, a munkanélküliségre, a munkaerő-piaci esélyek szűkülésére – nem kis részben az oktatás és képzés hiányosságaira –, a jóléti ellátások által kezelni nem tudott egyéni, családi válsághelyzetekre, a megfelelő ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz történő hozzáférés hiányosságaira vezethetők vissza (Ld. pl. A tartós szegénység csökkentésének lehetőségei Magyarországon, Budapest Intézet, 2012., www.budapestinstitute.eu/uploads/BI_tartos_szegenyseg_okok_1.1.pdf). A mélyszegénység hatása az alapvető létfeltételekben, a lakhatási, táplálkozási körülményekben, az érintettek egészségi állapotában is jelentkezik. A szegénység szempontjából meghatározó társadalmi jellemző a családok gyermekszáma, illetve a gyermekszegénység („a szegénység fiatal arca”: a szegények mintegy 30%-a 0–17 éves korosztályhoz tartozik), valamint a falusi lakókörnyezet (a szegények több mint fele községekben él).

Ez az állapot az érintetteket nagyon gyorsan megbélyegzi és a társadalomból való kirekesztettségüket okozza.

A társadalmi leszakadás meghatározó részben tehát a szegénységgel összefüggő körülményekből fakad. A szegregáció mértéke, a társadalmi élet jelentős területeiről való tömeges kizáródás súlyos társadalmi probléma.

Ma Magyarországon minden harmadik ember (kb. 3 millióan) a szegénységi küszöb alatt él, közülük 1,2 millióan mélyszegénységben. A szegénységi kockázatok különösen sújtják a gyermekeket és a hátrányos helyzetű térségekben élőket. A cigányok/romák nagy többsége ehhez az utóbbi csoporthoz tartozik.

A gyakorlatban a mélyszegénység fogalmát azonosítják a cigánysággal. Ez nem más, mint az etnikai és szociális dimenzió összemosása, és ezzel a társadalmi kirekesztettségéből fakadó összes probléma „cigánykérdésként” való felfogása. Fontos azonban tudomásul venni, hogy a cigányság és a mélyszegénység két olyan halmazt képez, melynek van ugyan közös metszete, ám a kettő nem fedi teljesen egymást. Nem igaz, hogy minden mélyszegénységben élő ember cigány/roma. Az viszont kijelenthető, hogy a cigányok élete a mélyszegénységtől függetlenül is sokkal inkább terhelt az őket érintő diszkrimináció rejtett és nyílt dimenzióinak a kíméletlen érvényesülése miatt. (Cserti-Csapó-Orsós 2012)

E terület vonatkozásában a következőkben tekintsük át azokat az alapvető jogszabályi rendelkezéseket, amelyek a foglalkoztatási és szociális, valamint egészségügyi ellátásokhoz történő hozzáférés, a lakhatási körülmények javítását szolgálhatják.

- **1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról (továbbiakban: Szt.)** A törvény meghatározza a pénzbeli, a természetben nyújtott és a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások egyes formáit, a jogosultság feltételeit, annak megállapítását, a szociális ellátás finanszírozásának elveit és intézményrendszerét, a szociális ellátást nyújtó szervezet és a jogosult közötti jogviszony főbb elemeit, továbbá a fenntartónak a szolgáltatóval, illetve intézménnyel kapcsolatos feladat- és jogkörét,

valamint a személyes gondoskodást nyújtó szociális, gyermekjóléti, gyermekvédelmi tevékenységet végző személy adatainak működési nyilvántartására vonatkozó szabályokat.

- **a családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény (a továbbiakban: Cst.)** A törvény meghatározza az állam által nyújtandó családtámogatási ellátások rendszerét, formáit, az ellátások jogosultsági feltételeit, valamint az ellátások megállapításával és folyósításával kapcsolatos legfontosabb hatásköri és eljárási szabályokat.
- **a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (a továbbiakban: Flt.)** A törvény célja a munka és a foglalkozás szabad megválasztásához való jog gyakorlásának elősegítése, a foglalkoztatási feszültségek feloldása, valamint az álláskeresők támogatásának biztosítása
- **a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. tv.** A törvény célja a nemzetiségek sajátos kultúrájának megőrzésének, anyanyelvük ápolásának és fejlesztésének, egyéni és közösségi jogainak széleskörű biztosításának elősegítése, figyelemmel Magyarország Alaptörvényében a magyarországi nemzetiségek ügye iránt kinyilvánított felelősségvállalásra, továbbá a nemzetiségek védelme érdekében.

A szegénységben élők, a roma közösségek helyzetének elemzése során vizsgálni kell az Ebktv. által rögzített, a hátrányos megkülönböztetés tilalmának érvényesülését. Az Ebktv. 8. és 9. §-ai értelmében közvetlen, illetve közvetett hátrányos megkülönböztetésnek minősül az olyan rendelkezés, amelynek eredményeként egy személy vagy csoport valós vagy vélt nemzetiséghez tartozása, társadalmi származása, vagyoni helyzete miatt részesül kedvezőtlenebb bánásmódban, vagy az a rendelkezés, amely e személyeket, csoportokat lényegesen nagyobb arányban hozza hátrányos helyzetbe, mint a velük összehasonlítható személyeket, csoportokat.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 4. § (1) bekezdése értelmében:

A jövedelem: az az elismert költségekkel és a befizetési kötelezettséggel csökkentett a személyi jövedelemadóról szóló törvény szerint meghatározott, belföldről vagy külföldről származó megszerzett vagyoni érték (bevétel), ideértve a jövedelemként figyelembe nem vett bevételt és az adómentes jövedelmet is, és azon bevétel, amely után az egyszerűsített vállalkozói adóról, illetve az egyszerűsített közteherviselési hozzájárulásról szóló törvény szerint adót, illetve hozzájárulást kell fizetni.

A vagyon: az a hasznosítható ingatlan, jármű, továbbá vagyoni értékű jog, amelynek külön-külön számított forgalmi értéke, illetőleg összege az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének a harmincszorosát, vagy együttes forgalmi értéke az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének a nyolcvanszorosát meghaladja, azzal, hogy a szociális rászorultságtól függő pénzbeli és természetbeni ellátások jogosultsági feltételeinek vizsgálatánál nem minősül vagyonnak az az ingatlan, amelyben az érintett személy életvitelszerűen lakik, az a vagyoni értékű jog, amely az általa lakott ingatlanon áll fenn, továbbá a mozgáskorlátozottságra tekintettel fenntartott gépjármű.

A családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény 4. § -a értelmében jövedelem: az a személyi jövedelemadóról szóló törvényben adóköteles jövedelemként meghatározott belföldről vagy külföldről származó vagyoni érték, bevétel, amelynek havi összege meghaladja a mindenkori legkisebb munkabér összegét; **rendszeres jövedelem:** a legalább három egymást követő hónapban keletkezett jövedelem.

A fentiekkel összhangban érvényesül Nagyesztergár Község Önkormányzat képviselő testületének 6/2007. (VI.22.) rendelete a pénzbeli és természetben nyújtott szociális ellátásokról, valamint a 2012. évi költségvetés végrehajtásáról szóló zárszámadás 6/2013. (V.02.) önkormányzati rendelete.

Nagyesztergár tekintetében a legfrissebb adatok /2011./ tükrében megmutatkozik, hogy az aktív korú lakosság kb. 9 %-a nem dolgozik. Természetesen ezt az arányt valamelyest befolyásolja az alkalmi munkavállalásból adódó keresők száma.

A közteherviselés vonatkozásában gépjárművek után fizetendő súlyadó, kommunális adó, illetve a jelentős összeget kitevő szemétszállítás terheli a lakosságot.

Közszolgáltatók felé való tartozásokról nyilvántartása nincs az önkormányzatnak, tudomása az előre fizetős órák, illetve a vízszolgáltatás korlátozása tekintetében van.

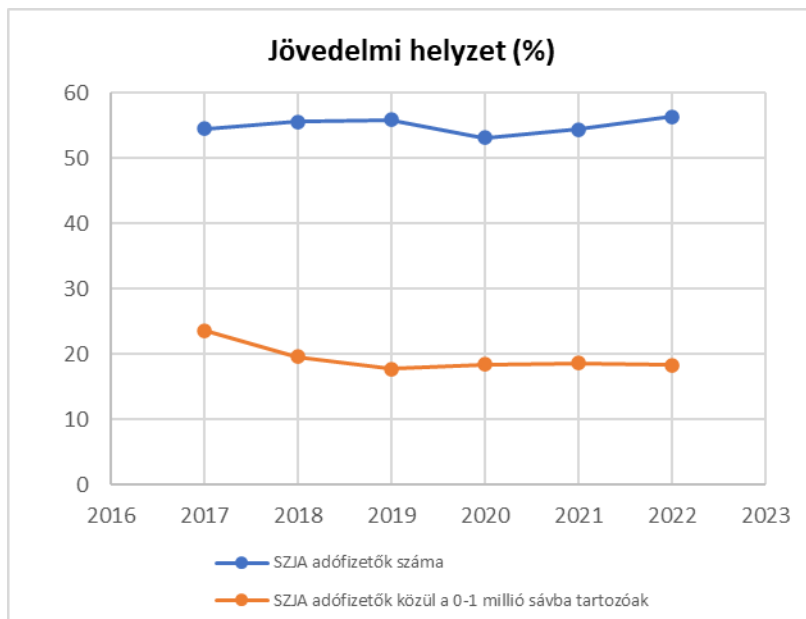
A Közös Önkormányzati Hivatal minden településén, így itt is megjelennek ezek.

Jelen van sajnos a végrehajtás is egyes családok életében, amely az ingatlanra, vagy nagyobb ingóságokra terjed ki.

A lakosság fizetési morálja elfogadható. A kivetett és a lakosság által befizetett adók különbsége minimális. Végrehajtás alkalmazására minimális esetben került sor.

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet		
Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az állandó népesség %-ában (TS 060)
2017	54,47	23,56
2018	55,56	19,55
2019	55,84	17,71
2020	53,13	18,42
2021	54,35	18,58
2022	56,38	18,29

Forrás: TeIR, KSH Tstar

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.) és a Möt-v-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

A jogi szabályozás szerint a helyi önkormányzat külön törvényben meghatározott foglalkoztatási feladatainak ellátása során közfoglalkoztatást szervez, figyelemmel kíséri a helyi foglalkoztatási viszonyok alakulását, döntéseinek előkészítése, valamint végrehajtása során figyelembe veszi azok foglalkoztatáspolitikai következményeit, az állami foglalkoztatási szerv működési feltételeihez és fejlesztéséhez támogatást nyújt.

A helyi önkormányzat a Möt-v. 15. §-a szerint feladat- és hatásköreinek ellátása során – törvényben meghatározott módon és mértékben – biztosítja a közfoglalkoztatási jogviszonyban lévő személy feladatellátásba történő bevonását. Hátrányos megkülönböztetés, előnyben részesítés a foglalkoztatás területén – Ebktv. 21. § - 23. §. Az Ebktv. fenti paragrafusai rögzítik, hogy egyenlő bánásmód követelményének sérelmét jelenti különösen, ha a munkáltató a munkavállalóval szemben közvetlen vagy közvetett hátrányos megkülönböztetést alkalmaz pl. a munkához jutás során, a munkához jutás felvételi eljárása keretében stb.

Előfordulnak olyan speciális helyzetek, amikor indokolt, hogy a munkáltató különbséget tegyen helyzetük, tulajdonságuk, jellemzőjük alapján a munkavállalók között, ezért az Ebktv. értelmében nem minősül az egyenlő bánásmód követelménye megsértésének, ha az a munka jellege vagy természete alapján indokolt, az alkalmazásnál számba vehető minden lényeges és jogszerű feltételre alapított arányos megkülönböztetés.

A 23. § biztosítja annak a lehetőségét, hogy törvény, kormányrendelet, illetve kollektív szerződés a munkavállalók meghatározott körére – a foglalkoztatási jogviszonnyal vagy a munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonnyal összefüggésben – eltérjen az egyenlő bánásmód követelményétől, amennyiben ennek célja valamely hátrányosabb helyzetű csoporttal kapcsolatban, előnyben részesítési szabályok meghatározása.

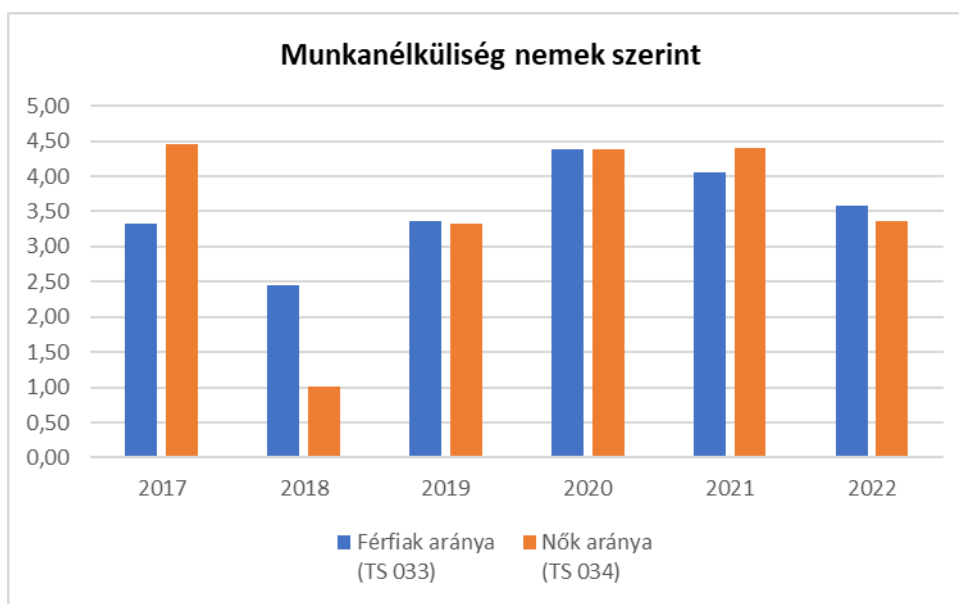
A HEP-ben elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.) és a Möt-v-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző

foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek helyzete;

3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
2017	3,32	4,46	3,89%
2018	2,46	1,01	1,74%
2019	3,36	3,32	3,34%
2020	4,38	4,39	4,39%
2021	4,05	4,40	4,23%
2022	3,59	3,37	3,48%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Nagyesztergár település vonatkozásában is elmondható a fenti adatok alapján az, ami országos viszonylatban is jellemző, hogy 2017-2018 között csökkent az álláskeresők száma. A 2018. évi adatok csökkenést mutatnak a 2020-es évhez képest. Ezen csökkenés oka azonban nem feltétlenül a munkahelyteremtés, a munkahelyek növekvő száma, hanem a közcélú foglalkoztatás nagymértékű kiszélesítése volt. A település vonatkozásában férfiak száma magasabb a nőknél. 2018-ban azonban csökkent a férfi álláskeresők száma. Az elhelyezkedni nem tudó nők egy része gyekben, gyedben részesül, háztartásbeli vagy nem regisztrált munkanélküli.

3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint

Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2017	2018	2019	2020	2021	2022
	Fő összesen	33	15	28	36	34	28
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	1,00	1,00	2,00	1,00	1,00	1,00
	%	3,03%	6,67%	7,14%	2,78%	2,94%	3,57%
21-25 év (TS 038)	Fő	3,00	1,00	3,00	4,00	2,00	3,00
	%	9,09%	6,67%	10,71%	11,11%	5,88%	10,71%
26-30 év (TS 039)	Fő	3,00	1,00	0,00	4,00	2,00	2,00
	%	9,09%	6,67%	0,00%	11,11%	5,88%	7,14%
31-35 év (TS 040)	Fő	0,00	0,00	3,00	1,00	1,00	1,00
	%	0,00%	0,00%	10,71%	2,78%	2,94%	3,57%
36-40 év (TS 041)	Fő	6,00	1,00	3,00	4,00	1,00	0,00
	%	18,18%	6,67%	10,71%	11,11%	2,94%	0,00%
41-45 év (TS 042)	Fő	2,00	2,00	0,00	1,00	4,00	3,00
	%	6,06%	13,33%	0,00%	2,78%	11,76%	10,71%
46-50 év (TS 043)	Fő	4,00	0,00	2,00	3,00	2,00	0,00
	%	12,12%	0,00%	7,14%	8,33%	5,88%	0,00%
51-55 év (TS 044)	Fő	4,00	1,00	0,00	3,00	3,00	1,00
	%	12,12%	6,67%	0,00%	8,33%	8,82%	3,57%
56-60 év (TS 045)	Fő	6,00	3,00	5,00	5,00	5,00	2,00
	%	18,18%	20,00%	17,86%	13,89%	14,71%	7,14%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	4,00	5,00	10,00	10,00	13,00	15,00
	%	12,12%	33,33%	35,71%	27,78%	38,24%	53,57%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

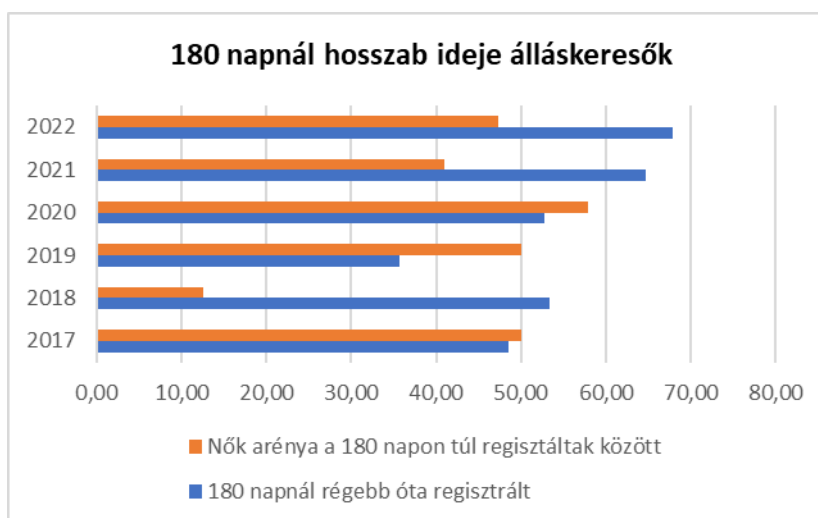

Ez a tábla is mutatja egyrészt a gazdasági világválság begyűrűzésével az ugrásszerűen megnövekedő munkanélküliek számát, másrészt megfigyelhető már 2019-ig is, hogy a munkanélküliek korszerinti megoszlásánál jelentős növekedés mutatkozik főleg a középkorostálánál a 30-34 éveseknél. Ez a szám 2021-től csökkent lakosság körében.

A nők esetében gondot jelent a munkavállalásnál a három műszakos rend mellett a gyermekek felügyeletének hiánya, sőt a felemelt nyugdíjkorhatár miatt még a nagyszülők is dolgoznak, így nehezen tudnak besegíteni a gyermekek felügyeleténél. A településnek jelenleg a Flóra Kft. és a Hanich Gép Kft. mellett csak a közcélú foglalkoztatás keretében van lehetősége munkahelyteremtésre.

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők aránya		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2017	48,48	50,00
2018	53,33	12,50
2019	35,71	50,00
2020	52,78	57,89
2021	64,71	40,91
2022	67,86	47,37

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

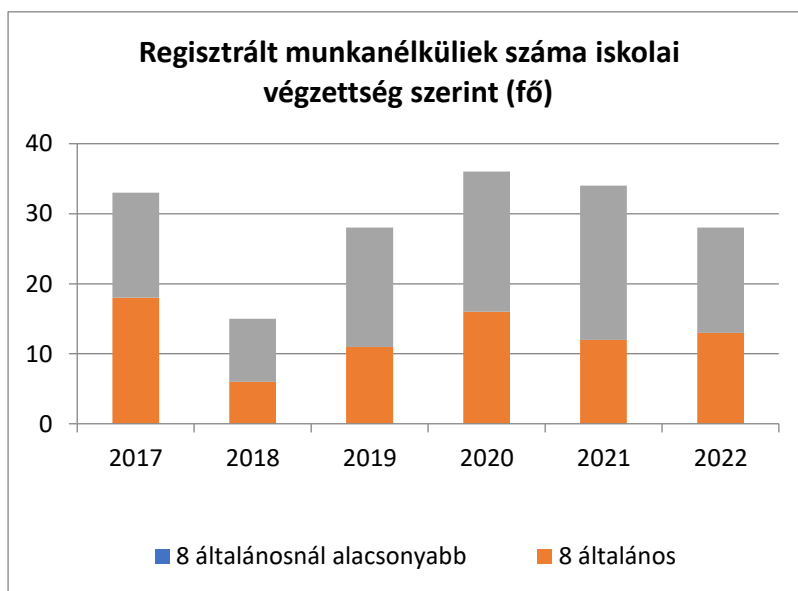

Fenti tábla a munkanélküliség évek alatt való elmélyülésének %-os megoszlását mutatja. A számadatok szerint 2017-től 2018-ig csökkent, azt követően pedig nőtt az aránya a tartós munkanélkülieknek. A tartós munkanélküliek aránya a regisztrált munkanélküliekhez viszonyítva azonban igen magas. A vizsgált időszakban annak közel 50 %-át teszi ki. Ez a számadat feltűnően magas és állandó. Okát vizsgálunk szükséges. Az önkormányzat mindent megtesz annak érdekében, hogy az emberek munkahelyhez juthassanak. Figyelemmel kíséri a környékbeli álláshirdetéseket és felveszi a kapcsolatot a termelő vállalattal, munkaközvetítő irodákkal, munkaüggyel, hogy milyen munkalehetőségeket ajánlanak. A kapott álláslehetőségekről értesítjük az érintetteket telefonon vagy hirdetemény útján. Sajnos azonban vannak olyan emberek, akik nem is szeretnének egyáltalán munkát vállalni, legfeljebb csak alkalmi munkát.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága;

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint							
Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2017	33	0	0,00%	18	54,55%	15	45,45%
2018	15	0	0,00%	6	40,00%	9	60,00%
2019	28	0	0,00%	11	39,29%	17	60,71%
2020	36	0	0,00%	16	44,44%	20	55,56%
2021	34	0	0,00%	12	35,29%	22	64,71%
2022	28	0	0,00%	13	46,43%	15	53,57%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

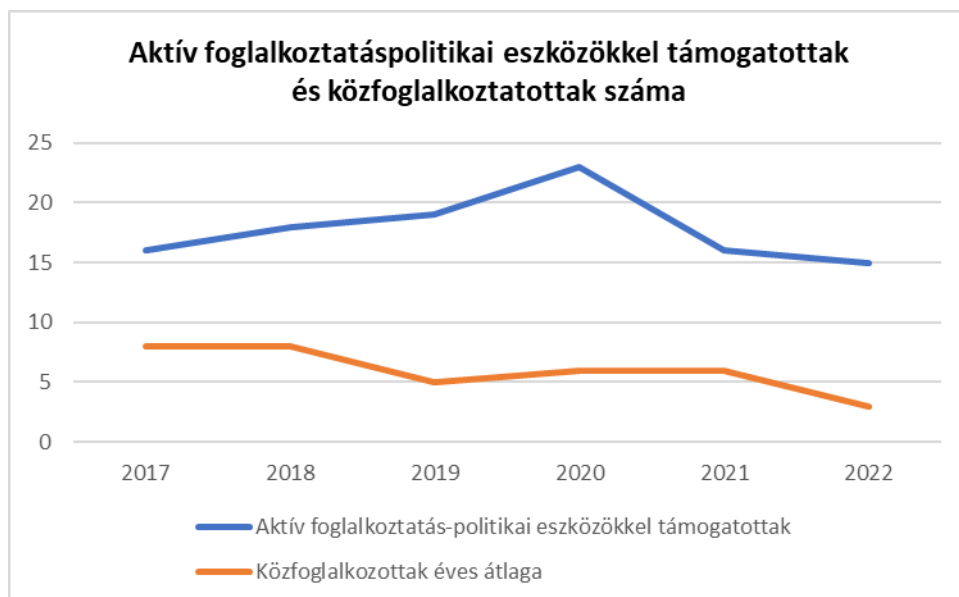
Ebben a táblázatban megfigyelhető, hogy évről- évre csökkent a regisztrált munkanélküli és a nyilvántartott álláskeresők száma. Viszont megfigyelhető, hogy az általános iskolai végzettséggel rendelkező munkanélküliek száma csökkent évről-évre. Sokkal magasabb arányt figyelhetünk meg a munkanélküliségnél, hogy a 8 általánosnál magasabb iskolai végzettséggel rendelkezők száma sokkal nagyobb volt, mint az általános iskolai végzettségeknél 2021-ben.

- c) közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei;

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai		
Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma (TS 050)	Közfoglalkoztatottak száma (TS 055)
	Fő	(éves átlag - fő)
2017	16	8
2018	18	8
2019	19	5
2020	23	6
2021	16	6
2022	15	3

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

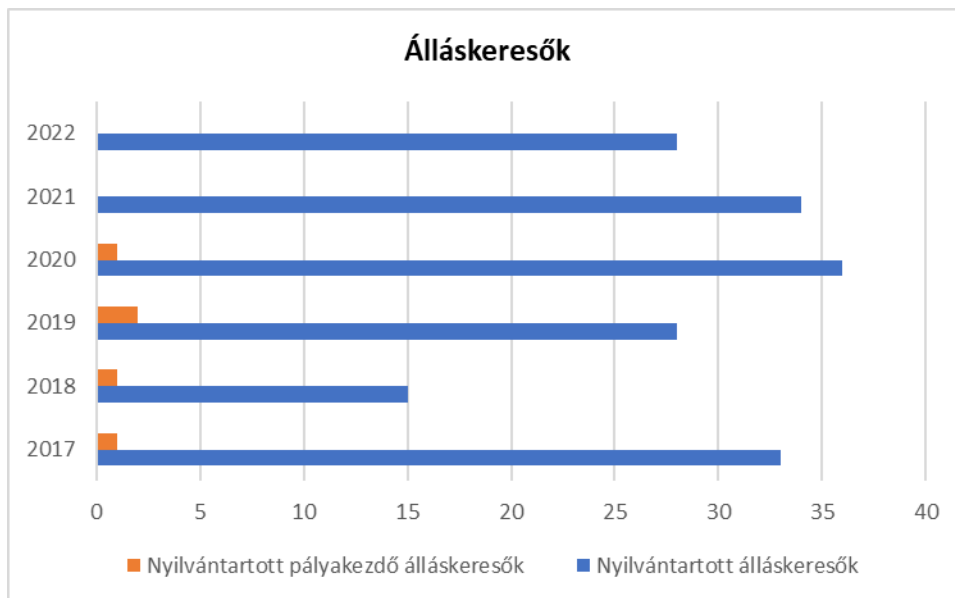

- d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői; közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalászási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok;
- e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük;

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma

Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	Fő	Fő
2017	33	1
2018	15	1
2019	28	2
2020	36	1
2021	34	0
2022	28	0

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

- f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése, szakképzéshez, felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok;
- g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása;
- h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;
- i) digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei.

Digitális ismeretek megszerzése manapság már nem olyan nehéz, főleg a fiatalok körében. De legtöbbeket a helyi általános iskolában tanítanak. De a helyi önkormányzatnál lévő községi könyvtárban is szerezhetnek digitális ismereteket a helyi lakosok.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

1991. évi IV. tv. A foglalkoztatás elősegítéséről és az álláskeresők ellátásáról 2. §-a kimondja, hogy a foglalkoztatás elősegítése és az álláskeresők támogatása során az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani. Nem zárja ki azt sem, hogy a munkaerőpiacon hátrányos helyzetben levőket többletjogosultságok illessék meg.

E területen az Szt. 25. §-a és 47. §-a alapján a szociálisan rászoruló személyek részére a következő pénzbeli és természetbeni ellátási formák adhatók:

Pénzbeli ellátások: időskorúak járadéka, foglalkoztatást helyettesítő támogatás, rendszeres szociális segély, ápolási díj, lakásfenntartási támogatás, átmeneti segély, temetési segély.

Egyes szociális rászorultságtól függő pénzbeli ellátások egészben vagy részben természetbeni szociális ellátás formájában is nyújthatók, így lakásfenntartási támogatás, átmeneti segély, temetési segély, rendszeres szociális segély, foglalkoztatást helyettesítő támogatás.

Természetbeni ellátás továbbá a köztemetés, közgyógyellátás, egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság, adósságkezelési-szolgáltatás.

A foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról 1991. évi IV. tv. szerint:

Munkaerőpiaci szolgáltatások és foglalkoztatást elősegítő támogatások

13/A. §55 (1) Az állami foglalkoztatási szerv és az állami felnőttképzési intézmény a munkahelykeresést, a munkához, valamint megfelelő munkaerőhöz jutást, továbbá a munkahely megtartását szolgáltatások nyújtásával is elősegíti.

(2) A munkaerőpiaci szolgáltatások formái a következők:

- a) munkaerőpiaci és foglalkozási információ nyújtása,
- b) munka-, pálya-, álláskeresési, rehabilitációs, helyi (térségi) foglalkoztatási tanácsadás,
- c) munkaközvetítés.

(3) Az állami foglalkoztatási szerv a (2) bekezdés a)–b) pontjában meghatározott munkaerő piaci szolgáltatást a (4) bekezdés szerinti jogszabályban meghatározott feltételekkel az alábbiak szerint biztosítja:

- a) pályázati eljárás eredményeként támogatást nyújt, vagy
- b) a 41. § (3)–(4) bekezdése szerinti uniós források bevonásával megvalósuló programok esetében a 2011. évi CVIII. törvény rendelkezései alapján, közbeszerzési eljárás keretében vásárol.

Képzések elősegítése

14. § (1) Támogatható az állami foglalkoztatási szerv által felajánlott, vagy elfogadott képzése annak a személynek,

- a) aki álláskereső,
- b) aki 25. életévét – felsőfokú végzettségű személy esetén a 30. életévét – nem töltötte be, és a tanulói, hallgatói jogviszonya megszűnését követően álláskeresési járadékra és álláskeresési segélyre nem szerzett jogosultságot,
- c) aki gyermekgondozási segélyben, gyermeknevelési támogatásban, illetőleg terhességi gyermekágyi segélyben, gyermekgondozási díjban vagy ápolási díjban részesül,
- d) aki rehabilitációs ellátásban részesül,
- e) akinek munkaviszonya várhatóan egy éven belül megszűnik, és ezt a munkaadó a munkavállalóval és az állami foglalkoztatási szervvel előzetesen írásban közölte, vagy
- f) aki közfoglalkoztatásban vesz részt, és a képzésben való részvételt vállalja, továbbá
- g) aki munkaviszonyban áll és rendszeres foglalkoztatása képzés nélkül nem biztosítható.

(2) Az (1) bekezdés c) pontjában meghatározott személyek képzése akkor támogatható, ha a képzés időtartama hetente nem haladja meg a harminc órát, és

- a) a gyermekgondozási segélyben, gyermekgondozási díjban részesülő személy képzése a gyermek egy éves – gyermekgondozási díj folyósítása esetén másfél éves – korának betöltését követően kezdődik meg, valamint
- b) a gyermekgondozási segélyben, gyermeknevelési támogatásban részesülő személy kereső tevékenységet nem folytat.

Képzési támogatásként

a) az (1) bekezdés a)–b) pontjában, valamint e)–g) pontjában meghatározott személy részére a b) pontban foglaltak kivételével

aa) kereset kiegészítés vagy keresetpótló juttatás, valamint

ab) a képzéssel kapcsolatos költségek megtérítése;

b) az (1) bekezdés c)–d) pontjában meghatározott személy, valamint a foglalkoztatást helyettesítő támogatásra jogosult álláskereső részére az általános iskolai végzettség megszerzéséhez, vagy a szakképzés megkezdéséhez, a külön jogszabályban meghatározott bemeneti kompetenciák

megszerzéséhez szükséges képzésben történő részvételhez a képzéssel kapcsolatos költségek megtérítése adható.

14/A. § (1) Az állami foglalkoztatási szerv a – külön jogszabály szerint érvényes munkaerőigénnyel rendelkező – munkaadóval, a munkaadó erre irányuló kérelme esetén megállapodást köt arra vonatkozóan, hogy

- a) az állami foglalkoztatási szerv a munkaerőigény kielégítése érdekében képzési támogatást nyújt álláskeresők számára a munkaerőigényben meghatározott munkakör betöltéséhez szükséges, állam által elismert szakképesítést nyújtó képzésben, vagy munkakör betöltéséhez, foglalkozás, tevékenység gyakorlásához szükséges képesítés megszerzésére irányuló képzésben (betanító képzésben), valamint a közúti közlekedés C, D és E járműkategóriájára érvényes vezetői engedély és gépjárművezetői képesítési igazolvány megszerzését biztosító képzésben történő részvételhez,
- b) a munkaadó vállalja, hogy az a) pontban meghatározott álláskeresővel vagy a képzés megkezdését megelőzően, vagy a képzés alatt, vagy a képzés által nyújtott szakképesítés megszerzését követően munkaviszonyt létesít.

Foglalkoztatás bővítését szolgáló támogatások

16. § (1) A munkaadó részére külön jogszabályban meghatározott hátrányos helyzetű személy munkaviszony keretében történő foglalkoztatásához a munkabér és járuléka legfeljebb ötven százalékának, megváltozott munkaképességű személy esetében legfeljebb hatvan százalékának megfelelő összegű támogatás nyújtható, ha a munkaadó

- a) a foglalkoztatást legalább a támogatás folyósításának időtartama alatt vállalja, és
- b) a támogatás iránti kérelem benyújtását megelőző tizenkét hónapban a munkavállaló munkaviszonyát a működési körében felmerülő okból felmondással nem szüntette meg, és
- c) kötelezettséget vállal arra, hogy a b) pont szerinti munkaviszony megszüntetésére a támogatás folyósításának időtartama alatt sem kerül sor.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott támogatás legfeljebb egyévi időtartamra, a legalább huszonnégy hónapja álláskeresőként nyilvántartott személy foglalkoztatásához legfeljebb kétévi időtartamra nyújtható.

(3)⁸⁷ Ha a munkaadó a szövetkezetekről szóló törvény szerinti szociális szövetkezet, a támogatás mértéke a munkabér és járuléka legfeljebb 70 százalékáig terjedhet feltéve, hogy a munkaadó vállalja a hátrányos helyzetű személy tovább foglalkoztatását legalább a támogatás folyósítási időtartama 50 százalékának megfelelő időtartamra.

(4)⁸⁸ A (3) bekezdésben meghatározott támogatás esetén a támogatás és a tovább foglalkoztatás együttes időtartama legfeljebb egy év, a legalább huszonnégy hónapja álláskeresőként nyilvántartott személy foglalkoztatása esetén legfeljebb két év lehet.

24. § Az álláskereső részére – az e törvényben meghatározott feltételek szerint – álláskeresési ellátásként álláskeresési járadék, nyugdíj előtti álláskeresési segély, valamint költségtérítés jár.

Álláskeresési járadék

25. §
----

(1) Álláskeresési járadék illeti meg azt, aki

- a) álláskereső,

- b) az álláskeresővé válását megelőző három éven belül legalább 360 nap – a 27. § (1) bekezdésében meghatározott – jogosultsági idővel rendelkezik,
- d) munkát akar vállalni, de önálló álláskeresése nem vezetett eredményre, és számára az állami foglalkoztatási szerv sem tud megfelelő munkahelyet felajánlani.

(2) Az (1) bekezdés d) pontjában előírt feltételek alkalmazásában a munkahely akkor megfelelő, ha

- b) egészségi állapota szerint az álláskereső a munka elvégzésére alkalmas,
- c) a várható kereset az álláskeresési járadék összegét, illetőleg – amennyiben az álláskeresési járadék összege a kötelező legkisebb munkabérnél alacsonyabb – a kötelező legkisebb munkabér összegét eléri,
- d) a munkahely és a lakóhely közötti naponta – tömegközlekedési eszközzel – történő oda- és visszautazás ideje a három órát, illetve tíz éven aluli gyermeket nevelő nő és tíz éven aluli gyermeket egyedül nevelő férfi álláskereső esetében a két órát nem haladja meg,
- e) az álláskereső foglalkoztatása munkaviszonyban történik.

(3) A megváltozott munkaképességű álláskereső esetében az (1) bekezdés d) pontjában előírt feltétel alkalmazásában a munkahely akkor megfelelő, ha megfelel a (2) bekezdés a)–c) és e) pontjában foglalt feltételeknek, és a munkahely és a lakóhely közötti naponta – a megváltozott munkaképességű álláskereső által igénybe vehető közlekedési eszközzel – történő oda- és visszautazás ideje a két órát nem haladja meg.

(4) Az (1) bekezdés b) pontjában meghatározott jogosultsági idő időtartamába nem számítható be a fizetés nélküli szabadság harminc napot meghaladó időtartama, kivéve, ha annak igénybevételére

- a) háromévesnél – ha a munkavállaló a gyermek gondozása céljából gyermekgondozási segélyben részesül, tizennégy évesnél – fiatalabb gyermek gondozása, vagy tizenkét évesnél fiatalabb beteg gyermekek otthoni ápolása [a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 128. § és 130. §], valamint
- b) közeli hozzátartozó ápolása [Mt. 131. § (1) és (2) bekezdése], továbbá
- d) önkéntes tartalékos katonai tényleges szolgálatteljesítés miatt kerül sor.

(5) Az álláskereső részére a (2) bekezdésben foglalt feltételeknek megfelelő, rövid időtartamú munkalehetőség felajánlható.

(6) Az álláskeresési járadék folyósításának időtartama alatt folytatott alkalmi foglalkoztatásnak minősülő munkaviszony időtartama az álláskeresési járadék folyósítási idejének kimerítését vagy megszüntetését követően megállapított álláskeresési járadék esetében nem vehető figyelembe jogosultsági időként.

Álláskeresési járadék mértéke

26. §

(1) Az álláskeresési járadék összegét a kérelem benyújtását megelőző, vagy – ha az álláskeresőként való nyilvántartásba vételre későbbi időpontban kerül sor – az álláskeresőnek az álláskeresővé válását megelőző négy naptári negyedévben az ezen időszakkal érintett jogviszonyokban elért, a társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról,

valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló 1997. évi LXXX. törvény (a továbbiakban: Tbj.) 19. §-ának (3) bekezdésében meghatározott munkaerő-piaci járulék alapja (a továbbiakban: járulékalap) havi átlagos összegének alapulvételével kell kiszámítani. A havi átlagos összeg kiszámítása során ezen időszak alatt elért járulékalap összegét osztani kell azoknak a hónapoknak a számával, amelyekben az álláskeresőnek volt járulékalapot képező jövedelme. Ha az álláskereső adott hónapban nem az egész hónapra vonatkozóan rendelkezik járulékalappal, akkor a hónapot a havi átlagos összeg kiszámítása során töredékhónapként kell figyelembe venni.

(2) Ha az álláskereső az álláskeresővé válását megelőző négy naptári negyedévben több munkaadóval állt munkaviszonyban, vagy több vállalkozói tevékenységet is folytatott, vagy munkaviszonyban állt és vállalkozói tevékenységet is folytatott, az álláskeresési járadék összegét valamennyi munkaadónál, illetőleg vállalkozói tevékenysége során elért járulékalap alapulvételével kell az (1) bekezdés szerint kiszámítani.

(3) Megelőző négy naptári negyedévi járulékalap hiányában a járadék számításának alapja a négy naptári negyedévnél rövidebb időszakban elért járulékalap havi átlagos összege. Ha a megelőző négy naptári negyedévben egyáltalán nincs az álláskeresőnek járulékalapja, akkor az álláskeresési járadék megállapításának alapja a jogosultság kezdő napján hatályos kötelező legkisebb munkabér 130 százaléka.

(4) Az egy napra járó álláskeresési járadék számításának alapja az (1) és (3) bekezdésben meghatározott összeg harmincad része.

(5) Az álláskeresési járadék napi összege a (4) bekezdés alapján meghatározott járadékalap 60 százaléka, legfeljebb a jogosultság kezdő napján hatályos kötelező legkisebb munkabér napi összegének megfelelő összeg.

(7)A szociális biztonsági rendszerek koordinálásáról és annak végrehajtásáról szóló rendeletek hatálya alá tartozó személyek esetében az Európai Gazdasági Térség másik tagállamában szerzett bért, szakmai jövedelmet vagy átlagkeresetet az (1) bekezdésben meghatározott járulékalapként kell figyelembe venni.

(8) A 27. § (12) bekezdésében meghatározott ideiglenes ellátás összege a kérelem benyújtásának időpontjában hatályos kötelező legkisebb munkabér 60 százaléka.

Nyugdíj előtti álláskeresési segély

30. §
----

(1) Az álláskereső kérelmére nyugdíj előtti álláskeresési segélyt (a továbbiakban: álláskeresési segély) kell megállapítani, ha

a) rendelkezik a 25. § (1) bekezdésének c)–d) pontjában, meghatározott feltételekkel, és

b) a kérelem benyújtásának időpontjában a rá irányadó öregségi nyugdíjkorhatár betöltéséhez legfeljebb öt év hiányzik, és legalább 45 napon át álláskeresési járadékban részesült és az álláskeresési járadék folyósítási időtartamát kimerítette, vagy a folyósítási időtartam kimerítését megelőzően az álláskeresési járadék folyósítását az állami foglalkoztatási szerv – kereső tevékenység miatt – megszüntette és az álláskereső álláskeresési járadéokra ismételtelen nem szerzett jogosultságot,

- c) az álláskeresői járadék folyósításának kimerítését, vagy a b) pontban meghatározott megszüntetését követően három éven belül betöltötte a b) pontban meghatározott életkort, és
d) rendelkezik az öregségi nyugdíjhoz szükséges szolgálati idővel, és,
e) korhatár előtti ellátásban, szolgálati járandóságban, balett művészeti életjáradékban és átmeneti bányászjáradékban nem részesül.

(2) Az álláskeresői segély összegét a kérelem benyújtásának időpontjában hatályos kötelező legkisebb munkabér összege 40 százalékának alapulvételével kell megállapítani. Ha a 26. § (1) bekezdésében meghatározott járadékalap az előbbi összegnél alacsonyabb volt, az álláskeresői segély összegét a járadékalap alapulvételével kell megállapítani. Az egy napra járó álláskeresői segély összege az előzőekben foglaltak szerint meghatározott segélyalap harmincad része.

(3) Az álláskeresői segély az álláskereső öregségi nyugdíj, megváltozott munkaképességű személyek ellátása jogosultságának megszerzéséig terjedő időtartamra folyósíthat.

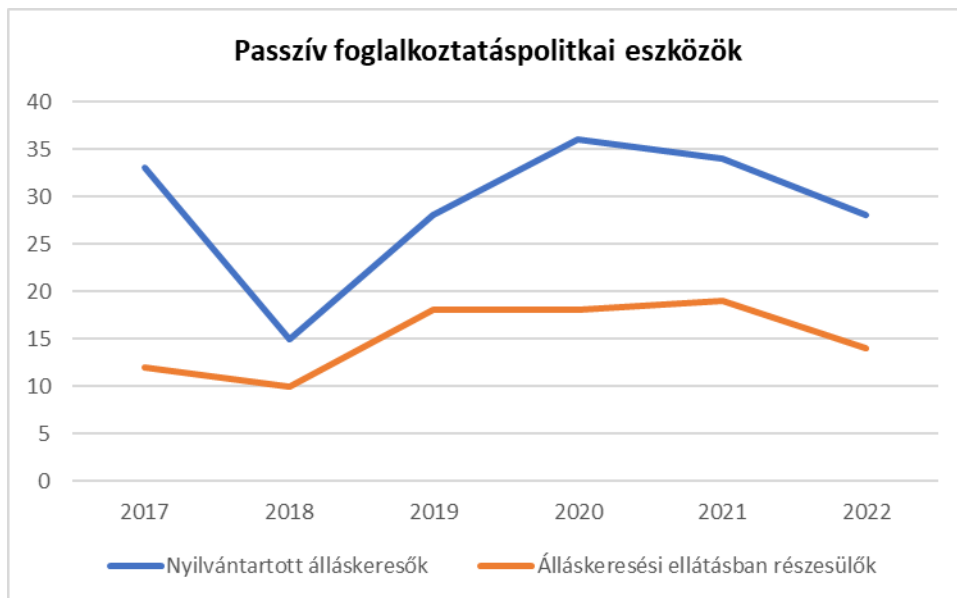
Költségtérítés

32. §

Az álláskereső részére járó álláskeresői járadék, álláskeresői segély megállapításával, valamint a munkahelykereséssel kapcsolatos (ideértve a lakóhelyétől az állami foglalkoztatási szervhez történő oda- és visszautazást, valamint az állami foglalkoztatási szerv által kezdeményezett foglalkozás-egészségügyi szakvélemény beszerzéséhez szükséges utazást is), a tömegközlekedési eszköz igénybevételével felmerült indokolt helyközi utazási költséget meg kell téríteni. Jogszabály az álláskereső részére az e §-ban felsorolt okokból felmerült, indokolt helyi utazási költségek megtérítéséről is rendelkezhet.

3.3. 1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai I.				
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)		Álláskeresői ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2017	33	4,27%	12	36,36%
2018	15	1,98%	10	66,67%
2019	28	3,77%	18	64,29%
2020	36	4,90%	18	50,00%
2021	34	4,70%	19	55,88%
2022	28	3,74%	14	50,00%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az álláskeresési segélyben részesülők száma 2021-es év tekintetében mutat magasabb számarányt. Előtte és utána csökkent. A csökkenések oka valószínűsíthetően az, hogy betöltötték a nyugdíjkorhatárt ezek az emberek és jogosulttá váltak a nyugellátásra vagy sikerült tartósan elhelyezkedniük.

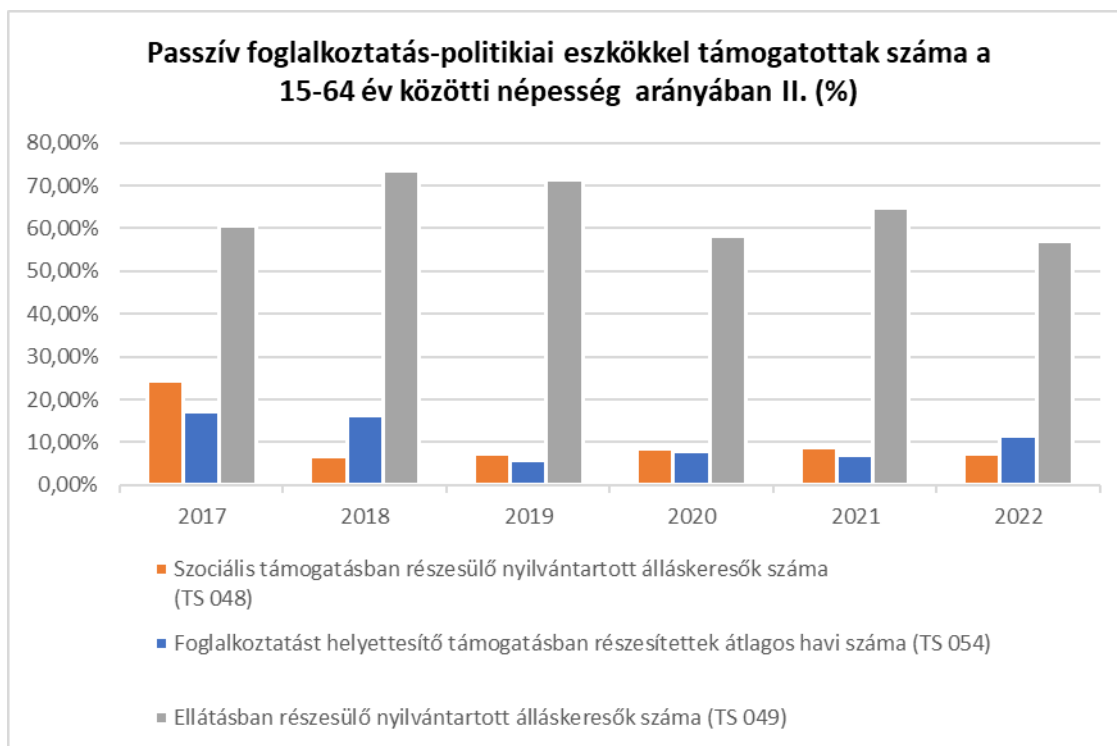
Az FtI 30 §-a rendelkezik arról, hogy 2011. január 01-ét követően miként változik az álláskeresési segélyre való jogosultság. Ez a változás tapasztalható a 2017-2020-es adatok esetében.

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai II.

Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 048)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2017	8	24,24%	6	17,06%	20	60,61%
2018	1	6,67%	2	16,13%	11	73,33%
2019	2	7,14%	2	5,75%	20	71,43%
2020	3	8,33%	3	7,86%	21	58,33%
2021	3	8,82%	2	7,00%	22	64,71%
2022	2	7,14%	3	11,57%	16	57,14%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

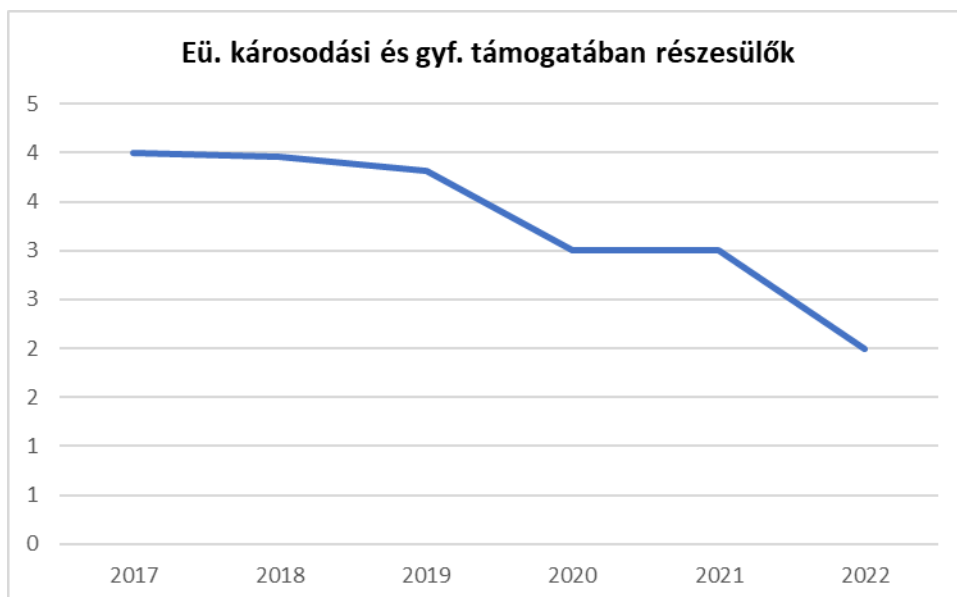

Az ellátásban részesülő nyilvántartottak száma a mai napig magas értéket mutat. Igaz, hogy 2018 után kezdett csökkenni ez az érték, de nem teljesen.

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás

Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma (TS 056)
	fő
2017	4
2018	4
2019	4
2020	3
2021	3
2022	2

Forrás: TeIR, KSH

A rendszeres szociális segélyben részesülők száma csökkent ez annak tudható be, hogy 2015. február 28-tól az ellátás megszűnt vagy külön vált EGYT-re és FHT-ra. 2012-től évről- évre csökkenő tendenciát mutat. Ennek oka a közfoglalkoztatás és a közmunkaprogram beindulása.

A 2017. évi jelentős létszám oka a jogszabályi változásból is adódhat, a törvény változásával az addig rendszeres szociális segélyben részesülők visszakérültek a foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülők közé. Kivéve azok, akik 5 éven belül betöltötték a reájuk irányadó nyugdíjkorhatárt. Ők maradtak rendszeres szociális segélyezettek, akiknek a családsegítő szolgálattal kellett a kapcsolatot továbbra is tartaniuk.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

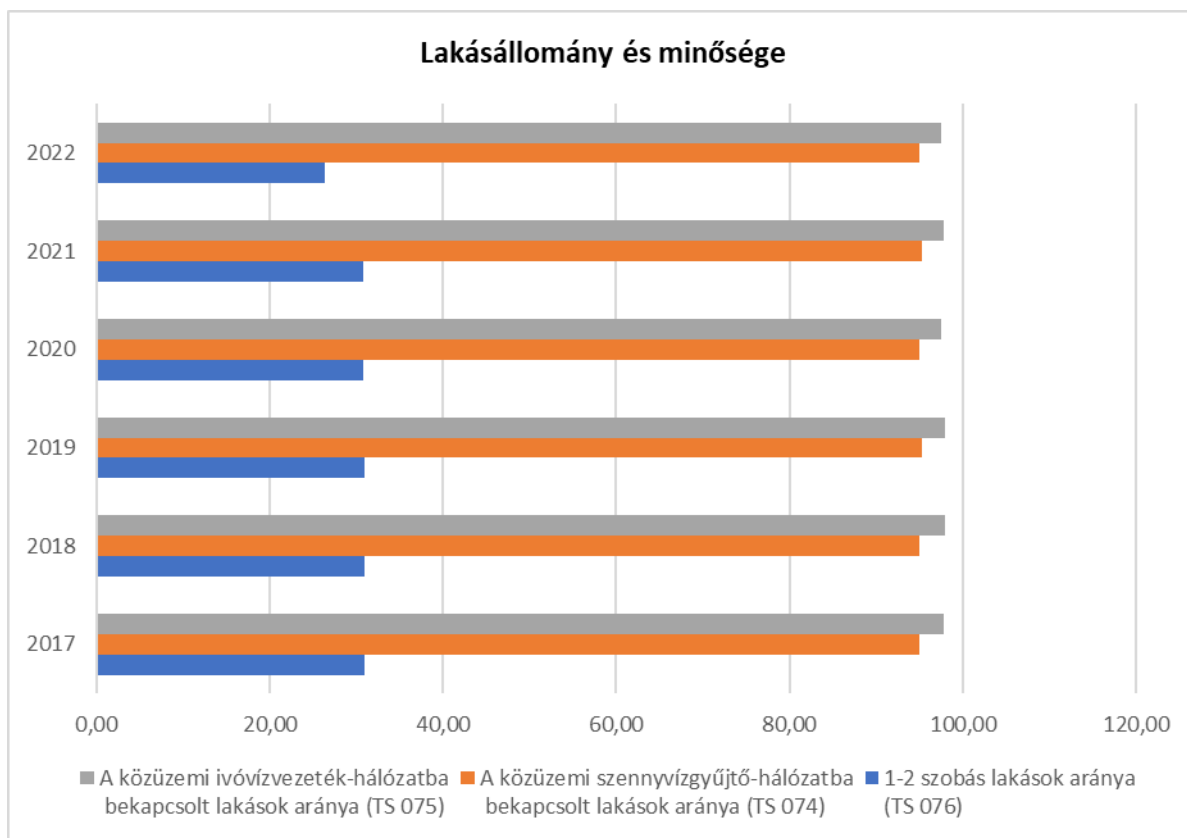
E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TS 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közüzemi szennyvízgyűjtő-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közüzemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%
2017	401	0	0,00	30,92	95,01	97,76
2018	401	0	0,00	30,92	95,01	98,00
2019	400	0	0,00	31,00	95,25	98,00

2020	402	2	4,98	30,85	95,02	97,51
2021	402	0	0,00	30,85	95,27	97,76
2022	403	1	2,48	26,30	95,04	97,52

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

Településünkön 400 lakás található, amelyben biztosítottak a lakhatási feltételek. Önkormányzat nem rendelkezik lakástulajdonnal, bérlakással valamint szociális lakással.

a) bérlakás-állomány

3.4.2. számú táblázat - Bérlakás és szociális lakás állomány **opcionális (önkormányzati adatok)**

Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Bérlakás állomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Szociális lakásállomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)
	db	db	db	db	db	db	db
2017	401	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2018	401	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2019	400	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2020	402	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2021	402	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2022	403	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

Településünkön 400 lakás található, amelyben biztosítottak a lakhatási feltételek. Önkormányzat nem rendelkezik lakástulajdonnal, bérlakással valamint szociális lakással.

b) szociális lakhatás

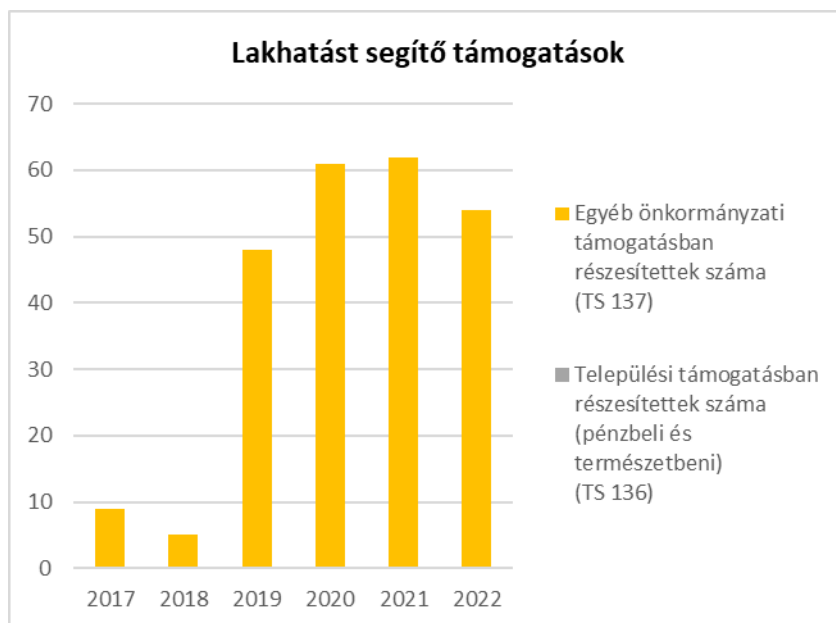
c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

e) lakhatást segítő támogatások

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások

Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni) (TS 136)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma (TS 137)
	Fő	Fő
2017	n.a.	9
2018	n.a.	5
2019	n.a.	48
2020	n.a.	61
2021	n.a.	62
2022	n.a.	54

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A lakásfenntartási támogatások 2017-ben alacsony számot mutat, viszont 2019-2021-ben megemelkedett a lakásfenntartási támogatások száma. Ez annak is tudható, hogy egyes családok nem rendelkeznek annyi önerővel és nem tudják fenntartani a lakásukat. Viszont ismét megfigyelhetjük, hogy 2022-től ismét elkezdt csökkenni a támogatások száma. Másrészt a törvény változásával egy időben (gázára támogatás megszűnése) sokkal szélesebb kör vált jogosulttá juttatások igénybevételére.

f) eladósodottság

Nagyesztergár községben sajnos vannak olyan ingatlanok, melyre végrehajtást indítványozott valamelyik cég, bank. Az önkormányzat anyagi helyzete nem teszi lehetővé, hogy ilyen jelentős összegű tartozások rendezésébe anyagi segítséget nyújtson, vagy az ingatlan esetleg meg tudja vásárolni, csak szakmai segítséget tud adni a családsegítő szolgálat munkatársai révén.

A Nemzeti Eszközkezelő Zrt. programjában való részvétellel is csökkenhet az eladósodottság. Az önkormányzat feladata a szociális rászorultságra való jogosultság igazolása. Nagyesztergár községben 3 család élt a lehetőséggel.

A Nemzeti Eszközkezelő Zrt. a súlyosan eladósodott szociálisan rászorult hiteladóstól, illetve zálogkötelezettől megvásárolja a jelzáloggal terhelt a jogszabályi feltételeknek megfelelő ingatlant. Ezzel egyidőben a Nemzeti Eszközkezelő lakóingatlant a hiteladósnak vagy a zálogkötelezettnek határozatlan időre bérbe adja. A korábbi tulajdonosnak a földhivatali tulajdonjog bejegyzési kérelem iktatásától számított 60 hónapon /5 év/ belül lehetősége van az ingatlan visszavásárlására.

A jogosultsági feltételek:

A hitelt nyújtó pénzügyi intézménynél nyilvántartott adatok szerint a jelzáloghitel szerződés és az ingatlanra vonatkozó adatok alapján meg kell felelni a jogszabályokban meghatározott feltételeknek.

Szociális rászorultsági feltételek:

- családi pótlékra való jogosultság;
- rendszeres szociális segélyben vagy foglalkoztatást helyettesítő támogatásban, vagy lakásfenntartási támogatásban, vagy rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül;
- közfoglalkoztatási jogviszonyban áll.

Lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása.

A község vezetékes vízzel, villannyal, gázzal, telefonhálózattal ellátott, burkolt (portalanított) utakkal rendelkezik.

Földrajzi elhelyezkedése miatt a tömegközlekedés is kedvező emiatt a munkába járás nem okoz problémát.

A közüzemi víz- és csatorna ellátást a Bakonykarszt Víz- és Csatornamű Zrt-n keresztül biztosítják a település lakossága számára.

Az áramszolgáltatást és a gázszolgáltatást az EON. Energiaszolgáltató Zrt. biztosítja, telefonhálózattal ellátott a lakosság.

A mobilhálózatok elérhetők, a televíziós csatornák biztosítását a KábelszatNet-2002 Kft. látja el. Internet hozzáférése is biztosított.

- g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

- a) a telep, /szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, a közösségi közlekedés, és a munkába jutás egyéb lehetőségei, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői);
- b) a telepen, /szegregátumokban élők általános jellemzői és társadalmi problémák szempontjából főbb mutatói: életkori megoszlás, iskolai végzettség, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya;
- c) a szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai.

Nagyesztergár községhez nem tartoznak telepek, szegregátumok.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvényt előírja, hogy a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik: a házi orvosi, házi gyermekorvosi ellátásról, a fogorvosi alapellátásról, az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról, a védőnői ellátásról, az iskola-egészségügyi ellátásról.

A települési önkormányzat a környezet- és település-egészségügyi feladatok körében gondoskodik a köztisztasági és településtisztasági feladatok ellátásáról, biztosítja a rovarok és rágcsálók irtását, folyamatosan figyelemmel kíséri a település környezet-egészségügyi helyzetének alakulását és ennek esetleges romlása esetén – lehetőségeihez képest – saját hatáskörben intézkedik, vagy a hatáskörrel rendelkező és illetékes hatóságnál kezdeményezi a szükséges intézkedések meghozatalát, együttműködik a lakosságra, közösségekre, családi, munkahelyi, iskolai színterekre irányuló egészségfejlesztési tevékenységekben, valamint támogatja és aktívan kezdeményezi ezeket.

A szociálisan rászorultak részére személyes gondoskodást az állam, valamint az önkormányzatok biztosítják.

A Sztv. értelmében a személyes gondoskodás magában foglalja a szociális alapszolgáltatásokat és szakosított ellátásokat. Szociális alapszolgáltatások: falugondnoki és tanyagondnoki szolgáltatás, étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, közösségi ellátások, támogató szolgáltatás, utcai szociális munka, nappali ellátás. Személyes gondoskodás körébe tartozó szakosított ellátások: az ápolást, gondozást nyújtó intézmény, a rehabilitációs intézmény, a lakóotthon, az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény, az egyéb speciális szociális intézmény.

Az Ebktv. rendelkezése értelmében az egyenlő bánásmód követelményét érvényesíteni kell a társadalombiztosítási rendszerekből finanszírozott, továbbá a szociális, illetve gyermekvédelmi pénzbeli és természetbeni, valamint személyes gondoskodást nyújtó ellátások igénylése és biztosítása, a betegségmegelőző programokban és a szűrővizsgálatokon való részvétel, a gyógyító-megelőző ellátás, a tartózkodás céljára szolgáló helyiségek használata, az élelmezési és egyéb szükségletek kielégítése során. Az egyenlő bánásmódhoz való jog magában foglalja különösen az azonos egészségügyi intézmények használatának, az ugyanolyan színvonalú és hatékony, illetőleg nem magasabb kockázattal járó gyógykezelésben, valamint betegségmegelőző programokban (szűrővizsgálatokban) való részvétel jogát.

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás

Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma (TS 110)	Közgyógy-ellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 135)
	db	db	db	db	Fő	Fő
2017	0	0	0	0	18	7,00
2018	0	0	0	0	20	5,61
2019	0	0	0	0	23	2,00
2020	0	0	0	0	23	2,00
2021	0	0	0	0	21	2,00
2022	0	0	0	0	24	2,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

A felnőtt háziorvos a településen heti kétszer alkalommal tart rendelést.

A gyermekorvos időpont egyeztetéssel tart rendelést.

A védőnő és a fogorvos az 3 km távolságban levő Zircen érhető el.

Szakorvosi ellátás ambulánsan a térségi szinten működő járó beteg ellátáson, kórház Zircen és Veszprémben, ahol teljes körű ellátás van.

Előfordul olyan eset is, hogy a családok más városokban keresnek maguknak orvost.

A felnőtt és gyermekorvosi ellátás igénybevétele is változó. A jó közlekedés miatt nem okoz problémát, ha az ellátás igénybevétele végett a közeli városba kell utazni.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkor kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

Évente egy alkalommal helyben tüdőszűrő vizsgálat, időszakonként csoportosan szervezett mammográfiai vizsgálat van Veszprémben.

A koragyermekkor kötelező szűréseket a védőnő helyben végzi, probléma esetén a házi orvoshoz irányítja az érintetteket.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

Nagyesztergáron nincs fizioterápiás foglalkozás, a gyógytornász által tartott program, valamint mozgás terapeuta által kínált foglalkozás. Azoknak, akinek erre van szüksége Zirc Városi Erzsébet Kórház rehabilitációs osztályán, kaphatják meg a szükséges ellátást.

A fogyatékkal élők számára nehéz a beutazás, ezért rendszerint kórházi ellátást vesznek igénybe.

A településen a gyermekek korai fejlesztése nem megoldott, Zircra és Veszprémbe kellene utazni a gyerekekkel.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

A közétkeztetés a dudari önkormányzat melegkonyhájáról történik.

Az itt főzött ételt, fogyasztják a nagyesztergári óvodások, iskolások és az idős lakosság is, akik szociális étkeztetés keretében kapnak ellátást.

Az ételmezésvezető szigorúan betartja az egészséges táplálkozás szempontjából fontos szabályokat, így sok zöldség van jelen az összeállított menükben, nyersen és párolva egyaránt, illetve savanyúság formájában is.

Rendszeresen kapnak gyümölcsöt, erre jóval nagyobb összegeket fordít a vezető, mint az édességekre.

Fontos a tejtermékek nagymérvű jelenléte a napi táplálkozásban, a kisgyermekkor esetében a megfelelő kalciumbevitel a növekedésük miatt szükséges, az idős emberek esetében a csontritkulás megelőzése érdekében nélkülözhetetlen.

Odafigyelnek a sómennyiség minimális bevitelére, ez azonban nehéz feladat, ugyanis a magyar szokások szerint az emberek hozzá vannak szokva a jelentős mennyiségű só használatához. Próbálják kerülni a cukor nagymértékű használatát.

A húsból a soványakat részesítik előnyben, illetve a baromfi és a hal kerül még az étlapra. Kerülik a bő olajban kisült dolgokat /rántottak, fánk stb./

A gabonafélék esetében az olyanokat választják, amelyek teljes kiőrlésű lisztet is tartalmaznak, illetve keresik az olyan termékeket, ami magvakat tartalmaz.

e)

sportprogramokhoz való hozzáférés

Sportolási lehetőségként a futball, konditerem használata biztosított.

Az általános iskola tornatermében az érdeklődők heti 1 alkalommal női aerobik tornán vehettek részt.

Évente egy alkalommal megemlékező emléktornát tartanak a focisták elhunyt fiatal sporttársaik tiszteletére.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Közös fenntartásban, társulási formában működtetik a környező települések vonatkozásában a Zirc Kistérségi Szociális Szolgáltató Központ a házi segítségnyújtást, családsegítést.

A szociális étkeztést a települési önkormányzat biztosítja a dudari melegkonyháról történő szállítással.

Az igénylők napi szinten hozzájuthatnak a családsegítő szolgáltatásaihoz a zirci központban. Amennyiben azonban igény merül fel rá, akkor soron kívül is kimennek a családgondozók a településre.

g) drogprevenációs szolgáltatások;

h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

Tudomásunk szerint erre irányuló bejelentés nem történt a településen ez ideig.

j) előnyben részesítési (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül.

Korábbi években, tankönyvtámogatásban részesültek az általános iskolás, közép és felsőfokú tanulmányokat folytató diákok.

Az átmeneti segítyezés keretében segítik a jövedelmi viszonyai függvényében a tanévkezdés előtt azt a szülőt, aki kérelemmel fordul a testülethez. Az önkormányzat szociális tűzifát tud biztosítani, valamint a Vöröskereszt tud támogatást adni.

3.6.2. Népkonyha	
Év	Népkehán kiosztott ételadagok száma (db)
2017	n.a.
2018	n.a.
2019	n.a.
2020	n.a.
2021	n.a.
2022	n.a.

Forrás: Önkormányzati adat

Településünk nem rendelkezik népkonyhával, a mellettünk lévő településről, Dudarról a Dudari Melegkonyháról biztosítjuk az általános iskolánkba és a helyi óvodába járó gyerekek, illetve a szociális étkeztetést az időseknek is erről a konyháról biztosítjuk.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közelet bemutatása

a) közösségi élet szinterei, fórumai;

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2020)			
Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	Sport csarnok, sportpálya léte (TS 103)	A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma (TS 104)	Közművelődési intézmények száma (TS 105)
db	van/nincs	db	db
0	igen	94	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Nagyesztergár településen a közösségi élet terén számos tennivaló akadna. Jó lenne, ha a lakosság magasabb létszámmal venne részt a rendezvényeken és összejöveteleken. Erre próbálunk az elkövetkezendő időben nagyobb hangsúlyt fektetni.

Az önkormányzat szervezésében augusztus hónapban kerül sor a családi nap megszervezésére, az idősek köszöntésére pedig november hónapban.

A nemzetiségi önkormányzat civil szervezetekkel májusfát állít, majd hónap végén kitáncolja. Júniusban nemzetiségi napot tart.

Már hagyományá vált több éven keresztül a horgászverseny, Márton napi felvonulás és Adventi ablaknyitogató műsoruk.

A nemzeti ünnepek megtartását, a farsangi bál szervezését, mikulás ünnepélyt a település intézményei szervezik.

2012. évtől a katolikus egyház is szervesen bekapcsolódik a rendezvények szervezésébe. Pl.: szalonnasütés, adventi hangverseny, betlehemezés, farsangi bál, anyák napi köszöntés.

b) közösségi együttélés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások;

Nagyesztergár községben nem élnek roma családok, ezért az etnikai konfliktusok és kezelésük a településen nem jelentenek problémát.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai;

A falun belül a családok összefognak, segítik egymást akár kinőtt ruhákkal, vagy esetlegesen olyan termékekkel, amelyeket szükségletükön felül termelnek.

Önkéntes munkára is akad jelentkező, pl. szemétyűjtés, takarítás, temetőgondozás.

d) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei;

2001-ben aláírták a partnerkapcsolati szerződést a Bad-Kreuznach-i Partnerkapcsolatok Szövetségével /Rajna-vidék/ Fürfeldben, mely 1000 km távolságra található Nagyesztergártól, majd 2022-ben Nagyesztergáron megerősítették a partnerkapcsolati szerződésüket.

Helyben található Német Nemzetiségi Önkormányzat, akik őrzik és tovább viszik a német (sváb) hagyományokat. Német estek, nemzetiségi napok és különböző programokkal tartják fent a kulturális sokszínűséget.

e) helyi lakossági önszerveződések.

Nehezen és csak a programjaink, amiket szervezünk, azokkal tudjuk néha összetartani a közösséget. Sajnos Nagyesztergáron a közösség nem egy teljesen összetartó közösség, de egy új egyesület létrehozásával próbálják ösztönözni.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Roma nemzetiségi önkormányzat nincs a településen.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Tekintettel arra, hogy kimondottan mélyszegénységben élő nincs a településünkön, a célcsoportra vonatkozóan konkrét problémák nem relevánsak.	Intézkedési tervünkbe foglaljuk, hogy fokozottan figyelemmel kísérjük a lakosság helyzetét, és amennyiben e területen probléma merülne fel, azt önkormányzati szinten is kezeljük.

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

Gyvt. gyermeki jogokat szabályozó 6. §-a szerint minden gyermeknek joga van a testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését, jólétét biztosító saját családi környezetében történő nevelkedéséhez, személyiségének kibontakoztatásához, a társadalomba való beilleszkedéséhez, önálló életvitelének megteremtéséhez. Joga van arra, hogy a fejlődésére ártalmas környezeti és társadalmi hatások, az egészségre káros szerek elleni védelemben részesüljön. A Gyvt. 17 § (3) bekezdése alapján a

veszélyeztetettség megelőzése és megszüntetése érdekében történő együttműködési és kölcsönös tájékoztatási kötelezettség is kiemelten fontos.

A **gyermekjóléti szolgáltatás** olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését. A szolgáltatás elvi alapjai, működésére vonatkozó szabályozók jogszabályi kereteit a Gyvt., valamint a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet adják. A gyermekjóléti szolgáltatást az adott fenntartó (önkormányzat, kistérségi társulás, egyház, civil szervezet, stb.) gyermekjóléti szolgálat által biztosítja. A gyermekjóléti szolgálat tevékenységének jelentős része eléri az adott település valamennyi gyermekét, szolgáltató és megelőző funkcióval bír. Tevékenységét összehangolva a gyermekeket ellátó egészségügyi és nevelési-oktatási intézményekkel szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat végez. A gyermekjóléti szolgálat az általa ellátott településrészen, településen figyelemmel kíséri valamennyi, 0-18 éves gyermek szociális helyzetét, veszélyeztetettségét.

Pénzbeli és természetbeni ellátások:

- a) a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény,
- b) a rendkívüli gyermekvédelmi támogatás,
- c) a gyermektartásdíj megelőlegezése,
- d) az otthonteremtési támogatás,
- e) a kiegészítő gyermekvédelmi támogatás.

A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások:

- a) a gyermekjóléti szolgáltatás,
- b) a gyermekek napközbeni ellátása,
- c) a gyermekek átmeneti gondozása.

A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekvédelmi szakellátások:

- a) az otthont nyújtó ellátás,
- b) az utógondozói ellátás,
- c) a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatás.

A gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedések:

- a) a védelembe vétel,
- b) a családba fogadás,
- c) az ideiglenes hatályú elhelyezés,
- d) az átmeneti nevelésbe vétel,
- e) a tartós nevelésbe vétel,
- f) a nevelési felügyelet elrendelése,
- g) az utógondozás elrendelése,

Az ellátások és intézkedések nyújtása és megtétele, azok ellenőrzése, valamint biztosítása során adatok kezelésére az alábbi szervek és személyek jogosultak:

- a) a gyermekek védelmét biztosító hatósági feladat- és hatásköröket gyakorló szervek és személyek
- b) a fővárosi főjegyző,

- c) a gyermekjóléti alapellátást és gyermekvédelmi szakellátást nyújtó szolgáltatás, intézmény fenntartója, vezetője,
- d) a helyettes szülő, nevelőszülő,
- e) a gyermekjogi képviselő, illetve amennyiben a gyermek panaszának orvoslása érdekében feltétlenül szükséges a betegjogi képviselő, illetve az ellátott jogi képviselő,
- f) az áldozatsegítés és a kárenyhítés feladatait ellátó szervezetek,
- g) a gyermekvédelmi szakértői bizottság.

4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek

4.1. számú táblázat - Gyermekkorú népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2. számú táblázatból)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	600	565	1165	51,50%	48,50%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			34	2,92%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	86	68	154	7,38%	5,84%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	22	22	44	1,89%	1,89%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

- a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossgal élő gyermekek jellemzői, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete;

Veszélyeztetettség: olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza.

A védelembe vétel a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés. A kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében a gyermekvédelembe vétele a gyermekjóléti szolgáltatás feladata.

Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, az illetékes hatóság a gyermeket védelembe veszi.

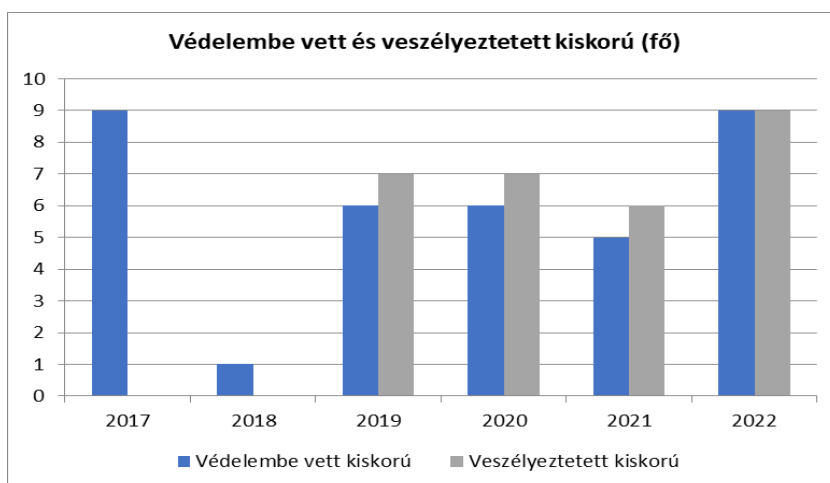
A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység.

A gyermekek védelmét pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint a Gyvt-ben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják.

b)

4.1.1. számú táblázat - Védelemben vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek		
Év	Védelemben vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2017	9	0
2018	1	0
2019	6	7
2020	6	7
2021	5	6
2022	9	9

Forrás: TeIR, KSH Tstar

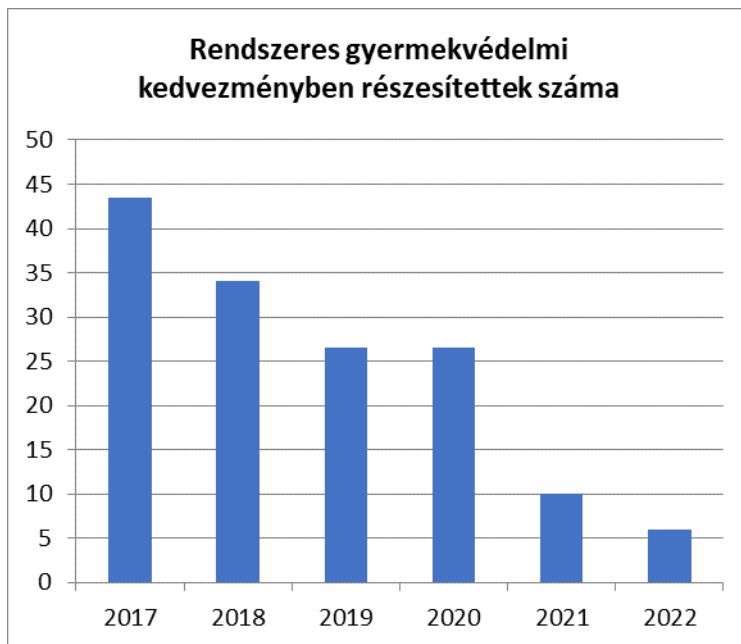

c) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek

Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 111)
	Fő
2017	44
2018	34
2019	27
2020	27
2021	10
2022	6

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

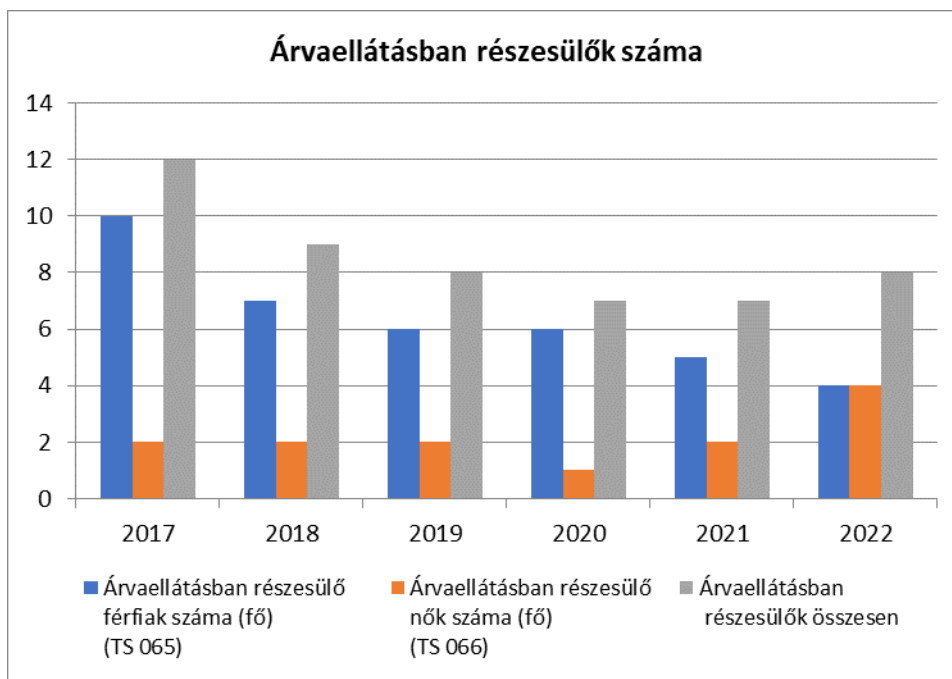

d) a gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők helyzete;

4.1.3. számú táblázat - Árvellátás

Év	Árvaellátásban részesülő férfiak száma (fő) (TS 065)	Árvaellátásban részesülő nők száma (fő) (TS 066)	Árvaellátásban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2017	10	2	12
2018	7	2	9
2019	6	2	8
2020	6	1	7
2021	5	2	7
2022	4	4	8

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

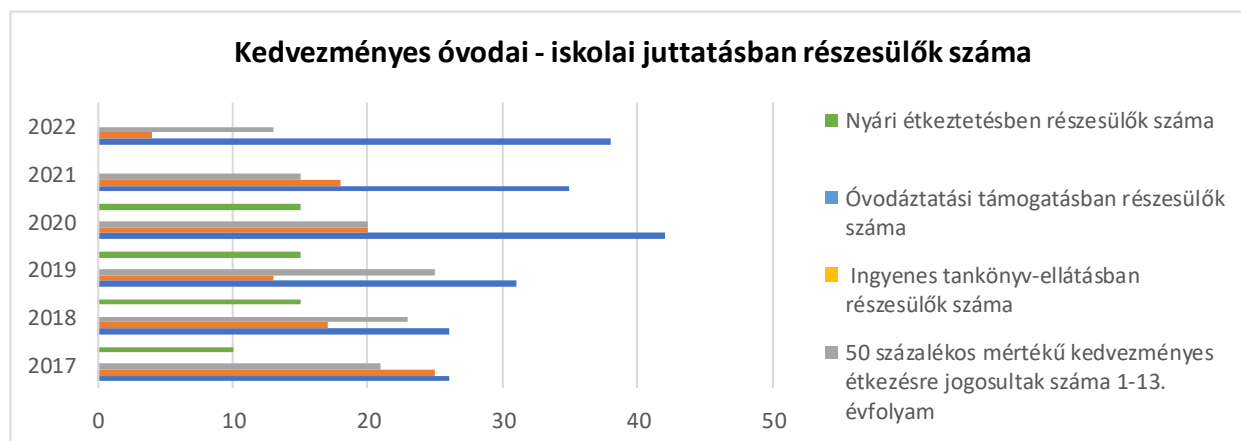
e) ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők jellemzői

4.1.4. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma (A táblázat kitöltése és e

Év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyv-ellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetés
	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő	
2017	26	25	21	n.a.	n.a.	
2018	26	17	23	n.a.	n.a.	
2019	31	13	25	n.a.	n.a.	
2020	42	20	20	n.a.	n.a.	
2021	35	18	15	n.a.	n.a.	
2022	38	4	13	n.a.	n.a.	

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

f) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzete;

g) állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyerekek jellemzői.

4.2 Szegregált, teletszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás

Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
	db	db	db	Fő	Fő
2017	0	0	0	n.a.	n.a.
2018	0	0	0	n.a.	n.a.
2019	0	0	0	n.a.	n.a.
2020	0	0	0	n.a.	n.a.
2021	0	0	0	n.a.	n.a.
2022	0	0	0	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

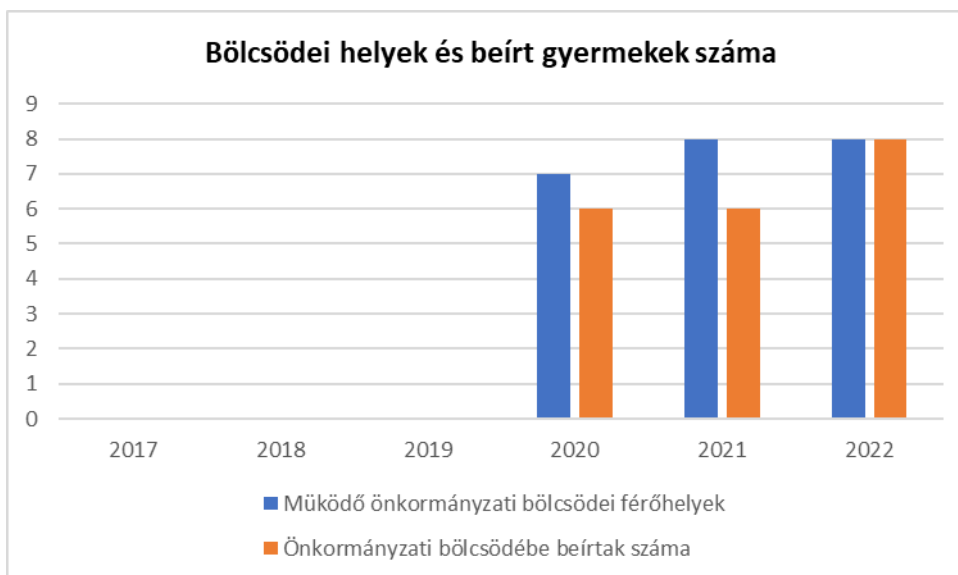
c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

g) gyermekjóléti alapellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások;

h) gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás;

4.3.3. a.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2017	n.a.	n.a.
2018	n.a.	n.a.
2019	n.a.	n.a.
2020	7	6
2021	8	6
2022	8	8

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.3.3. b.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsödébe beíratott gyermekek száma

Év	Működő munkahelyi bölcsödei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsödébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsödei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsödébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsödei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsödébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsödei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsödébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2017	0	0	0	0	0	0	0	0
2018	0	0	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	7	2	0	0
2021	0	0	0	0	7	5	0	0
2022	0	0	0	0	8	5	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

- i) gyermekvédelem;
- j) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások;
- k) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés;
- l) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei);
- m) eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok;
- n) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;
- o) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

- a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei;

4.4. a) 1. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek			
Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 092)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekekben belül (TS 093)
	Fő	Fő	%
2017	28	2	7,14
2018	24	3	12,50
2019	32	2	6,25
2020	28	1	3,57
2021	31	1	3,23
2022	31	0	0,00

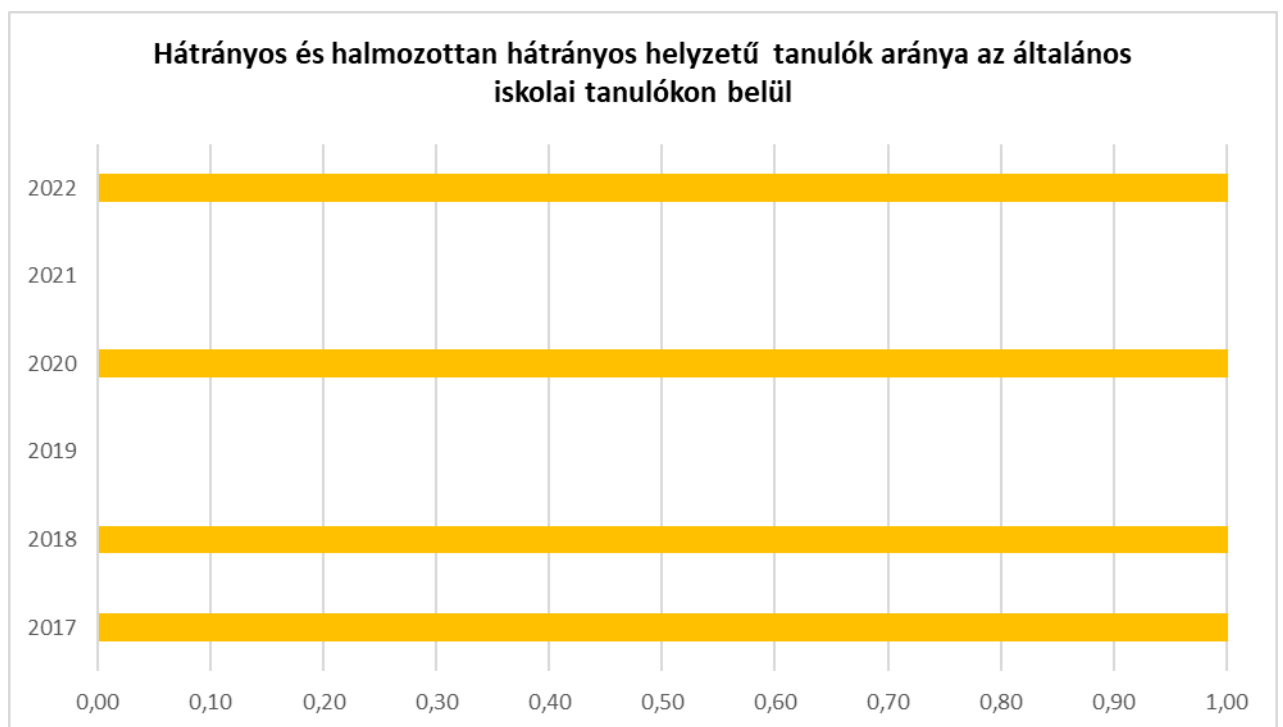
Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók

Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 094)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül (TS 095)
	Fő	Fő	%
2017	n.a.	13	13,40
2018	n.a.	19	20,88
2019	n.a.	0	0,00
2020	n.a.	2	2,41
2021	n.a.	0	0,00
2022	n.a.	2	2,78

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.4. a) 3. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középszintű oktatásban

Év	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma (TS 096)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi tanulókon belül (TS 097)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (TS 098)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók aránya a tanulók számához viszonyítva (TS 099)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakgimnáziumi tanulók száma (TS 100)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakgimnáziumi tanulókon belül (TS 101)
	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2017	0	0	0	0	0	0
2018	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0	0
2022	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet

Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 114)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 113)
	fő	fő
2017	3	8
2018	11	2
2019	13	2
2020	14	0
2021	5	0
2022	2	0

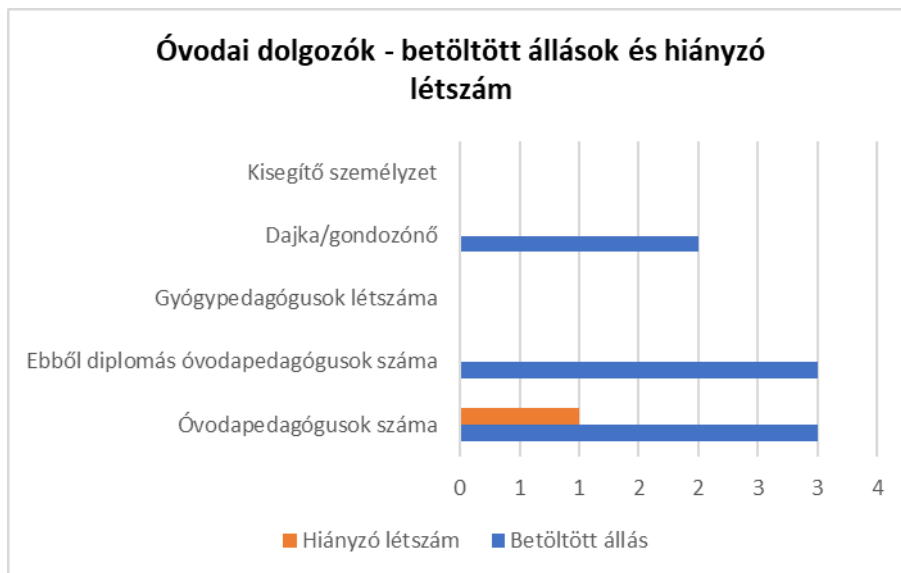
Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai		
ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG		
Az óvoda telephelyeinek száma (db)	1	
Hány településről járnak be a gyermekek (db)	2	
Óvodai férőhelyek száma (fő)	46	
Óvodai gyermekcsoportok száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (db)	2	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	6	16
A nyári óvoda-bezárás időtartama (nap)	20	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	3	1
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	3	n.a.
Gyógypedagógusok létszáma	0	n.a.
Dajka/gonдозónő	2	n.a.
Kisegítő személyzet	0	n.a.

Forrás: Önkormányzati, intézményi adatgyűjtés

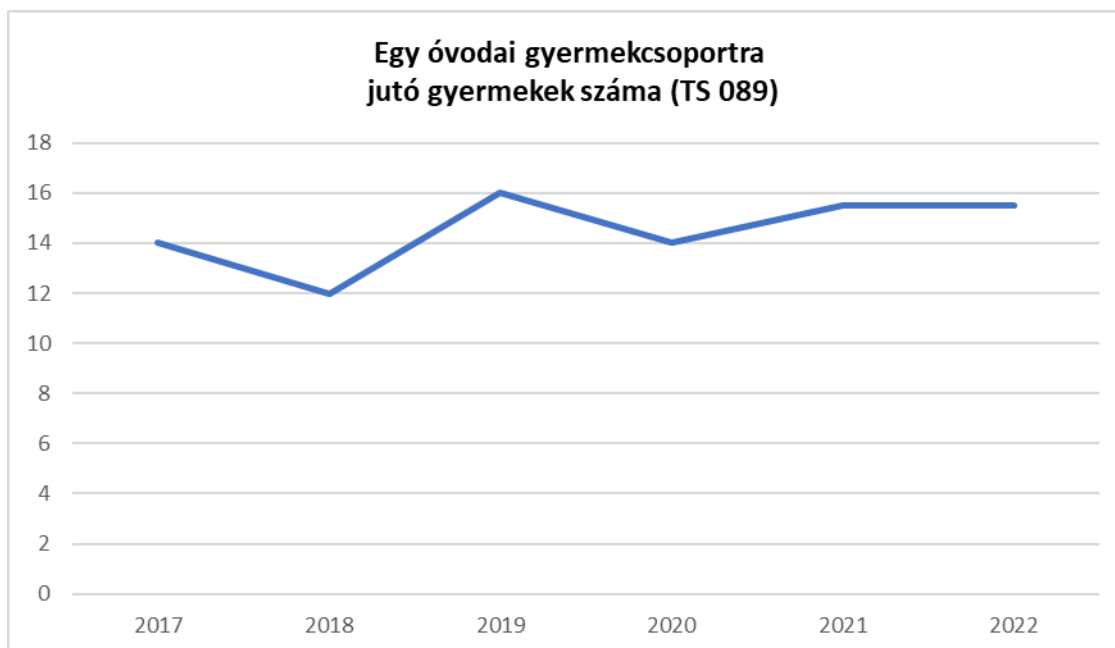
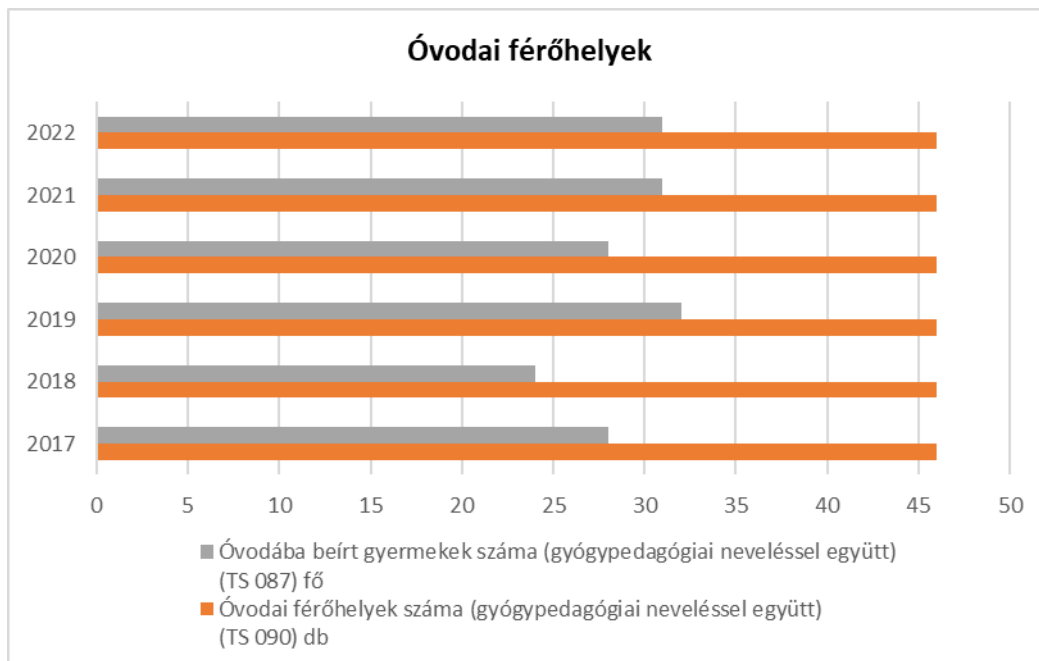

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 085)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 090)	Óvodai feladat ellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 088)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 086)
		fő	db	db	db	fő
2017	n.a.	2	46	1	28	0
2018	n.a.	2	46	1	24	0
2019	n.a.	2	46	1	32	0
2020	n.a.	2	46	1	28	0
2021	n.a.	2	46	1	31	0
2022	n.a.	2	46	1	31	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar,
Önkormányzati adatgyűjtés

4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek

Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 080)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 081)	Általános iskolai feladat-ellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 079)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 082)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (TS 084)
	db	db	db	fő	%

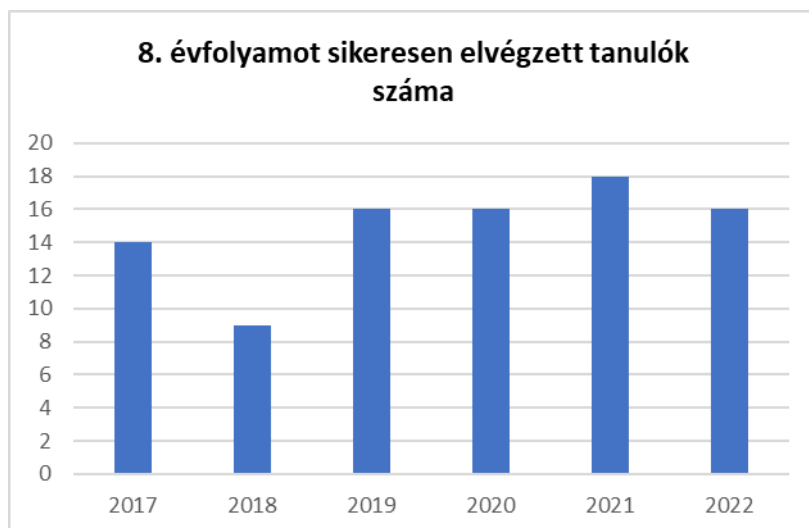
2017	0	7	1	13,86	22,68
2018	0	6	1	15,17	30,77
2019	0	6	1	13,67	37,80
2020	0	6	1	13,83	42,17
2021	0	6	1	13,33	43,75
2022	0	7	1	10,29	38,89

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezők a nappali oktatásban	
Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 083)
	Fő
2017	14
2018	9
2019	16
2020	16
2021	18
2022	16

Forrás: TeIR, KSH Tstar

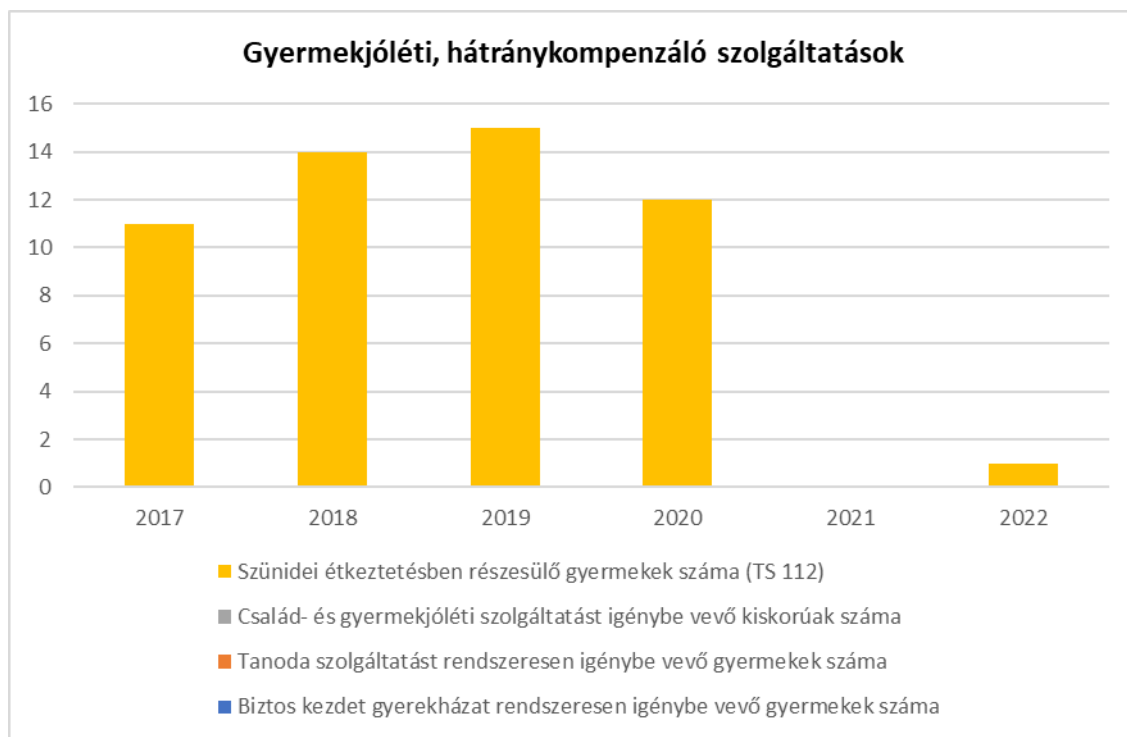

- c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek;
- d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések;
- f) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások.

4.4.6. számú táblázat - Gyermekjóléti, hátránykompenzáló szolgáltatások

Év	Biztos kezdet gyerekházat rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma (TS 112)
	Fő	Fő	Fő	Fő
2017	n.a.	n.a.	n.a.	11
2018	n.a.	n.a.	n.a.	14
2019	n.a.	n.a.	n.a.	15
2020	n.a.	n.a.	n.a.	12
2021	n.a.	n.a.	n.a.	0
2022	n.a.	n.a.	n.a.	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményfenntartói adatok

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Hátrányos helyzetű gyermekek felsőoktatásban történő továbbtanulásának nehézsége anyagi fedezete hiányában.	A hátrányos helyzetű gyermekek felsőoktatásban való továbbtanulásának segítése, a BURSA HUNGARICA felsőoktatási önkormányzati ösztöndíj rendszerben.
Ifjúsági klub hiánya.	Pályázati forrásból ifjúsági klub létrehozása, eszközkészletének biztosítása.
Gyermekek sportolási lehetőségének hiánya.	Focicsapatok utánpótlásának nevelése.
Karácsony és húsvét megünneplésének, fiatalok közösségi életre nevelésének, egyházi foglalkozások, kirándulások szervezésének hiánya.	Egyházi foglalkozások, kirándulások, koncertek szervezése.
Egyre több gyermek válik áldozattá.	Bűnmegelőzési programok szervezése, figyelemfelhívás a drog káros hatásaira.

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

A nőket és férfiakat egyenlő jogok illetik meg minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében. Egyenlő bánásmód illeti meg őket munkavállalás, szociális, kulturális jog tekintetében, munkavállalás, szakképzés előmeneteli lehetőségek, valamint a munkafeltételek terén.

A munkaviszonnal, a munka díjazásával kapcsolatban érvényesülni kell az egyenlő bánásmódnak. A nők tekintetében figyelemmel kell lenni: nem, családi állapot, anyaság és terhesség tekintetében.

Markáns különbségek mutatkoznak a két nem között a két nem között a munkavégzés keretei szerint. A nők között magasabb az alkalmazottak aránya, a férfiak viszont gyakrabban dolgoznak önfoglalkoztatóként /egyéni vállalkozók, társas vállalkozások dolgozó tulajdonosai/.

Jogi alapvetések a nők esélyegyenlőségéhez:

- Az Alaptörvény XV. cikke rögzíti, hogy a nők és férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind a férfiakat azonos jogok kell, hogy megillessék minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében.
- a Tanács 76/207/EGK irányelve a nőkkel és a férfiakkal való egyenlő bánásmód elvének a munkavállalás, a szakképzés és az előmenetel lehetőségei, valamint a munkafeltételek terén történő végrehajtásáról és az azt módosító 2002/73/EK irányelv,
- a Tanács 79/7/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a szociális biztonság területén történő fokozatos megvalósításáról,
- a Tanács 86/378/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a foglalkoztatási szociális biztonsági rendszerekben történő megvalósításáról.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 12. §-a rendelkezik arról, hogy a munkaviszonnal, így különösen a munka díjazásával kapcsolatban az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani.

A munka egyenlő értékének megállapításánál különösen az elvégzett munka természetét, minőségét, mennyiségét, a munkakörülményeket, a szükséges szakképzettséget, fizikai vagy szellemi erőfeszítést, tapasztalatot, felelősséget, a munkaerő-piaci viszonyokat kell figyelembe venni.

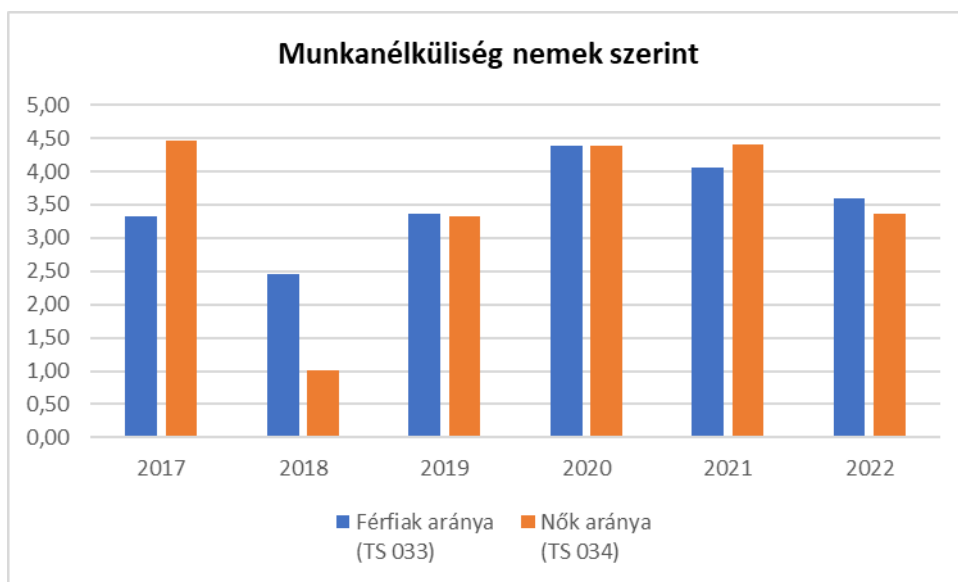
Az Ebtv. megfogalmazza a közvetlen és a közvetett diszkrimináció fogalmát, amely rögzíti, hogy az adott személy olyan tulajdonsága miatt kerül hátrányba más, összehasonlítható helyzetben lévő személyekhez képest, amit nem tud befolyásolni. Védett tulajdonságként nevezi meg a törvény a nemet, családi állapotot, az anyaságot és terhességet is.

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint
(a 3.2.1. táblával azonos)

Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	%	%	%
2017	3,32	4,46	3,89%
2018	2,46	1,01	1,74%
2019	3,36	3,32	3,34%
2020	4,38	4,39	4,39%
2021	4,05	4,4	4,23%
2022	3,59	3,37	3,48%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

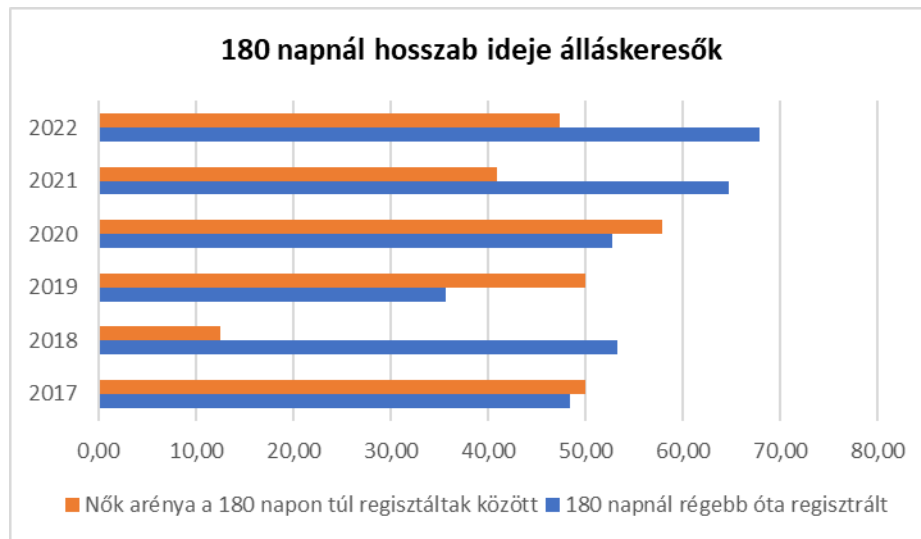

5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők (a 3.2.3. táblával azonos)

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2017	48,48	50
2018	53,33	12,5
2019	35,71	50

2020	52,78	57,89
2021	64,71	40,91
2022	67,86	47,37

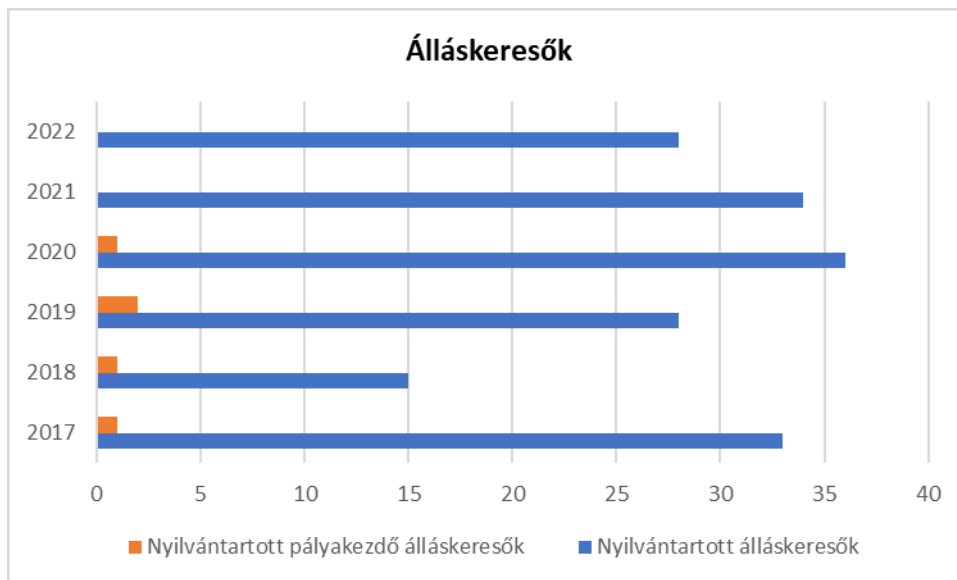
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

5.1.3. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma
(a 3.2.6. táblával azonos)

Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	fő	Fő
2017	33	1
2018	15	1
2019	28	2
2020	36	1
2021	34	0
2022	28	0

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

c) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

Nagyesztergár településen a munkavállalási korú férfiak száma magasabb, mint a nőké. Munkanélküliség esetében fordított az arány. Ez abból adódik, hogy a nők nehezebben tudnak elhelyezkedni.

Ezen kívül a nők munkanélküliségi adatait befolyásolja az is, hogy három gyerek mellett jogosulttá válhat a GYET-re, melyet jobb megoldás híján kihasználnak az emberek, illetve a tartós beteg gyermekek mellett is 10 éves korig gyesen lehet a szülő.

A munkanélküliek számának csökkenésének még oka, a közcélú foglalkoztatás számának emelkedése.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A nők munkaerő-piaci elhelyezkedése

A családi, magánéletbeli feladatok általában egyoldalúan a nőket terhelik, mivel nagyrészt ők látják el a gyermekeket és időseket.

Lényeges a gyermekek számára nyújtott napközbeni ellátásokhoz történő hozzáférés, így e ponton belül szükséges a hozzáférés feltételeinek vizsgálata.

A gyermekek napközbeni ellátása megszervezhető - a gyermekek életkorának megfelelően – különösen bölcsődében, hetes bölcsődében, családi napköziben, családi gyermekfelügyelet vagy házi gyermekfelügyelet keretében, nyári napközis otthonban, valamint óvodában, iskolában.

Bölcsőde

A bölcsőde a családban nevelkedő 3 éven aluli gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását és nevelését biztosító intézmény. Ha a gyermek a 3. évét betöltötte, de testi vagy szellemi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre, a 4. évének betöltését követő augusztus 31-ig nevelhető és gondozható a bölcsődében.

Családi napközi

A gyermekek napközbeni ellátásának minősül a bölcsődei és óvodai ellátásban nem részesülő, továbbá az iskolai oktatásban részesülő gyermeknek az iskola nyitvatartási idején kívüli, valamint az iskolai napközit vagy tanulószobai ellátást igénybe nem vevő gyermek családi napköziben történő, nem közoktatási célú ellátása. A családi napközi a családban nevelkedő gyermekek számára nyújt életkoruknak megfelelő nappali felügyeletet, gondozást, nevelést, étkeztetést és foglalkoztatást.

Családi gyermekfelügyelet

A gyermekek napközbeni ellátásaként családi gyermekfelügyelet biztosítható az ellátást nyújtó saját otthonában. A családi gyermekfelügyelet a családban nevelkedő gyermekek számára nyújt életkoruknak megfelelő nappali felügyeletet, gondozást, nevelést és étkeztetést. A családi gyermekfelügyelet keretében két évestől négy éves korig gondozható gyermek.

Házi gyermekfelügyelet

A házi gyermekfelügyelet keretében a gyermekek napközbeni ellátását a szülő vagy más törvényes képviselő otthonában gondozó biztosíthatja, ha a gyermek állandó vagy időszakos ellátása nappali intézményben nem biztosítható (pl. betegség miatt) és a szülő a gyermek napközbeni ellátását nem vagy csak részben tudja megoldani.

Alternatív napközbeni ellátás

Alternatív napközbeni ellátás a játszótéri program, játszóház, klubfoglalkozás keretében nyújtott, - a szülő és a gyermek kapcsolatát erősítő, a gyermek szocializációját támogató, valamint egyéb szabadidős és prevenciós szolgáltatás,- a csellengő vagy egyéb okból veszélyeztetett iskoláskorú gyermekek számára biztosított nappali felügyelet, sport-, illetve egyéb foglalkozás és étkeztetés, feltéve, ha a működtető rendelkezik az ehhez szükséges – külön jogszabályban meghatározott – személyi és tárgyi feltételekkel.

Óvoda

Az óvoda a gyermek hároméves korától a tankötelezettség kezdetéig nevelő intézmény. Az óvoda felveheti azt a gyermeket is, aki a harmadik életévét a felvételétől számított fél éven belül betölti, feltéve, hogy minden, a településen, fővárosi kerületben, vagy ha a felvételi körzet több településen található, az érintett településeken lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkező hároméves és annál idősebb gyermek óvodai felvételi kérelme teljesíthető. (Nkntv. 8. §)23

Általános iskola

Az Nkntv. értelmében 2013. szeptember 1-étől az általános iskolában 16 óráig kell megszervezni a tanórai és tanórán kívüli foglalkozásokat. A törvény 4. §-ának 4. pontjában rögzíti továbbá az egész napos iskola fogalmát, mely olyan iskolaszervezési forma, ahol a tanórai és más foglalkozásokat a délelőtti és délutáni időszakra egyenletesen szétosztva szervezik meg.

Felmerül kérdésként, hogy gyesről, gyedről a munkába visszatérő szülők munkahelyei milyen mértékben veszik figyelembe a munkavállaló szülői feladatait, biztosítanak-e számukra rugalmasabb munkaidőt, egyéb könnyítéseket.

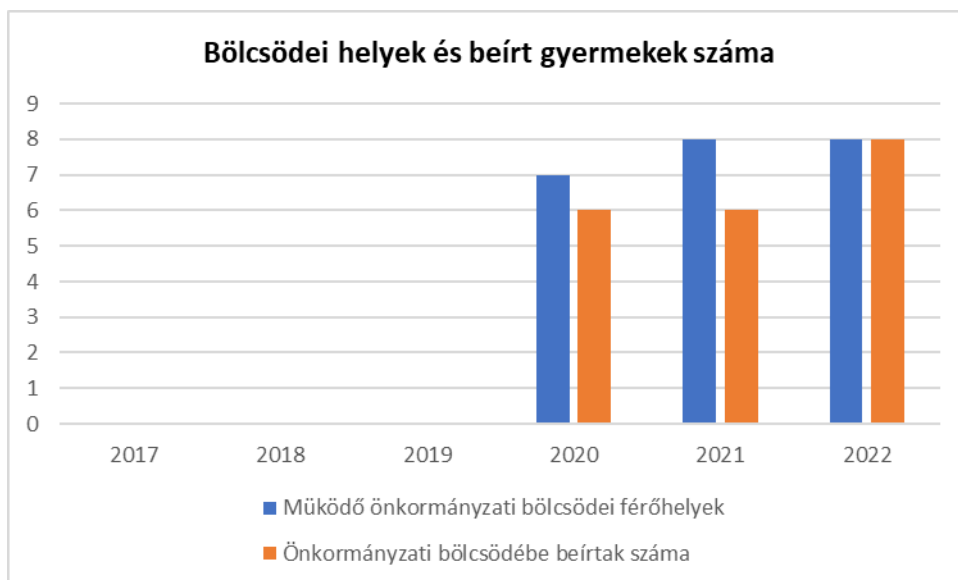
A településen helyben nincs bölcsőde, óvoda és iskola viszont van. Hátrányos helyzetet jelent az, hogy az 5 km-re lévő másik településre kell utaztatni a bölcsődés gyermeket. A településen élő nők részére biztosított gyermekeik napközbeni ellátása, felügyelete, mint óvodai, mint iskolai szinten egyaránt. Másrészt a három műszakos rendben való elhelyezkedés kisgyermek mellett szinte lehetetlen. Mégis esetenként a nagymérvű munkanélküliség rákényszeríti az embereket erre a megoldásra is.

5. 2. 1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma (a 4.3.1. táblával azonos)			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	fő	fő
2017	0	52	-
2018	0	59	-
2019	0	48	-
2020	0	53	-
2021	0	53	-
2022	0	51	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

5.2.2. a) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. a.) számú táblázatból		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2017	n.a.	n.a.
2018	n.a.	n.a.
2019	n.a.	n.a.
2020	7	6
2021	8	6
2022	8	8

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

5.2.2. b) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. b.) számú táblázatból

Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2017	0	0	0	0	0	0	0	0
2018	0	0	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	7	2	0	0
2021	0	0	0	0	7	5	0	0
2022	0	0	0	0	8	5	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A területi védőnőtől kapott adatok alapján 0-3 év közötti gyermekek száma évenként eltérő. Ez abból adódik, hogy a védőnő által ellátott körzet nemcsak Nagyesztergár településre terjed ki. 2012 évben történő nagyobb mértékű csökkenésnél viszont az is szerepet játszott, hogy csökkent az életszínvonal és ezzel párhuzamosan egyre kevésbé mernek felvállalni a családok még egy gyermeket.

Szintén országos jelenség, hogy egyre később szülnek a nők, melynek oka egyrészt az iskolai végzettségek megszerzése, az egzisztencia megteremtése, másrészt a bizonytalan helyzetben nem vagy csak nagyon nehezen tudnak biztos háttérrel biztosítani a fiatalok a születendő gyermeküknek.

Az általános iskolában több alkalommal szerveznek családtervezéssel kapcsolatos felvilágosító jelegű oktatást.

A területi védőnő nagy figyelmet fordít a veszélyeztetettségben élő gyermekek segítésére, valamint már a várandós kismamák is segítséget kapnak a születéssel, gyermekgondozással kapcsolatos ismeretekről.

A területi védőnői ellátásról szóló 49/2004 (V.21.) ESZCSM rendelet (a továbbiakban: R) 3 § a. pontja a következő ad. alponttal egészül ki:

A védőnő feladata:

- a) növédelem, ezen belül
- ad) a népegészségügyi célú méhnyakszűrés végzése.

Ezen rendelet értelmében 2013. évtől kezdődően bevezetésre kerül, hogy a védőnők feladata lesz a méhnyakrák szűrése.

Ezzel kapcsolatban egy továbbképzésen kell részt venniük, illetve a fenntartó önkormányzatok együttműködésével a szükséges, berendezések, eszközök beszerzése is létfontosságúvá válik. Jelen pillanatban a település ezt önerőből nem tudja biztosítani, így amennyiben erre pályázati kiírás révén lehetőség lesz, az önkormányzat pályázatot, nyújt be.

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

A családon belüli erőszak esetén alkalmazható legfontosabb rendelkezéseket a hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távollattartásról szóló 2009. évi LXXII. tv. és a Büntető törvénykönyv tartalmazza.

A családon belüli erőszakra nincs önálló tényállás, a párkapcsolati erőszakra jelenleg a Büntető törvénykönyv különböző tényállásai vonatkoznak, ld. testi sértés, zaklatás, távollattartás. A nők elleni erőszak különböző formáira, vagy ugyanezeknek nem a párkapcsolaton belül megnyilvánuló formáira (pl. szexuális jellegű visszaélések) is a Büntető törvénykönyv releváns paragrafusai vonatkoznak.

A zaklatás, szexuális vagy családon belüli erőszak miatt történt rendőrségi feljelentések száma alulmarad a tényleges esetek számától. A rendőrséggel történő konzultáció alapján megállapítható, hogy településünkön nem jellemző a nőket érő, valamint a családon belüli erőszak.

Nagyesztergáron az elmúlt évek tekintetében nincs tudomásunk róla, hogy akár a családsegítő szolgálat, a rendőrség, orvos, védőnő, egyéb intézmények tudomására jutott volna olyan eset, melyben nőt, nőket bántalmaztak.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaothton, családok átmeneti otthona)

Nagyesztergár nem rendelkezik anyaothtonnal, a tőlünk 25 km-re levő Veszprémben átmeneti otthon működik, de azt csak a helyi lakosok vehetik igénybe. Településünkötől kb. 50-60 km-re található egy a Vöröskereszt által működtetett anyaothton, mely fogadja a térségünkben található településekről is a rászoruló édesanyákat családjukkal vagy akár várandós kismamákat is. A családsegítő szolgálat együttműködésével történik a kapcsolatfelvétel rövid időn belül, tudnak helyet biztosítani. Az elmúlt évek viszonylatában nem merült fel egyetlen esetben sem az anyaothton igénybevételeének lehetősége.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Az azonos jogok érvényesítéséhez elengedhetetlen a képviselő. A nők részvételére nemcsak női mivoltuk miatt van szükség a politikában, a közügyekről való döntésekben, hanem ez szolgálja a közös érdeket.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A településen is ugyanazok a társadalmi problémák érintik a nőket, mint országos szinten. Munkanélküliség, anyagi nehézségek, életszínvonal csökkenése, kismamák bezártság érzése, alul képzettség.

Van egy olyan vékony réteg Magyarországon, aki anyagilag nagyon jól él, és egyre jobban eltávolodik az egyre inkább lecsúszó középrétegtől.

A kistelepüléseken ez nem igazán mutatkozik meg, itt a középréteg alkot egy nagyon vékony réteget, és a mélyszegénységben élők száma fokozatosan nő, helyzetük bebetonozódni látszik. Ezen csak országos szinten lehetne változtatni, a gazdasági fellendüléssel, munkahelyek teremtésével.

Az önkormányzatok helyzetét egyre inkább ellehetetlenítik, ma már szinte csak pályázati lehetőségek útján tudnak és próbálnak előre lépni. A régebben fejlesztésre fordítható összegeket is felemészti a település működésének biztosítása.

Ettől függetlenül a közösség mindent megtesz annak érdekében, hogy itt tartsa a fiatal nemzedéket, hogy a nőknek és családjaiknak olyan lehetőséget biztosítsanak a maguk lehetőségein belül, hogy merjenek gyermekeket szülni.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A krízishelyzetbe került nők nem merik felvállalni problémáikat a környezetük és a működő szolgálatok előtt.	Telefonos lelki segély szolgálatról információnyújtás.
Méhnyakrák szűréshez hely és megfelelő eszközök biztosítása szükséges.	Pályázati úton beszerezni a szükséges eszközöket.
Nagyobb a munkanélküliség, mint a férfiak körében.	Információk közvetítése, foglalkoztatást segítő programok szervezése.
Gyermekfelügyelet hiánya többműszakos munkarend miatt.	Gyermekfelügyelet megszervezése.

6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

A nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők vonatkozásában az alábbi jogszabályi rendelkezések irányadók:

A társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény értelmében a kötelező társadalombiztosítási nyugdíjrendszer

1. saját jogú; és
2. hozzátartozói nyugellátásokat biztosít.

A saját jogú nyugellátások körébe tartozik:

1. az öregségi nyugdíj,
2. a rehabilitációs járadék.

A társadalombiztosítási nyugdíjrendszer keretében járó hozzátartozói nyugellátás:

1. az özvegyi nyugdíj;
2. az árvaellátás;
3. a szülői nyugdíj;
4. a baleseti hozzátartozói nyugellátások; valamint
5. özvegyi járadék.

Kiemelt figyelmet érdemelnek a 65 év felettek csoportja.

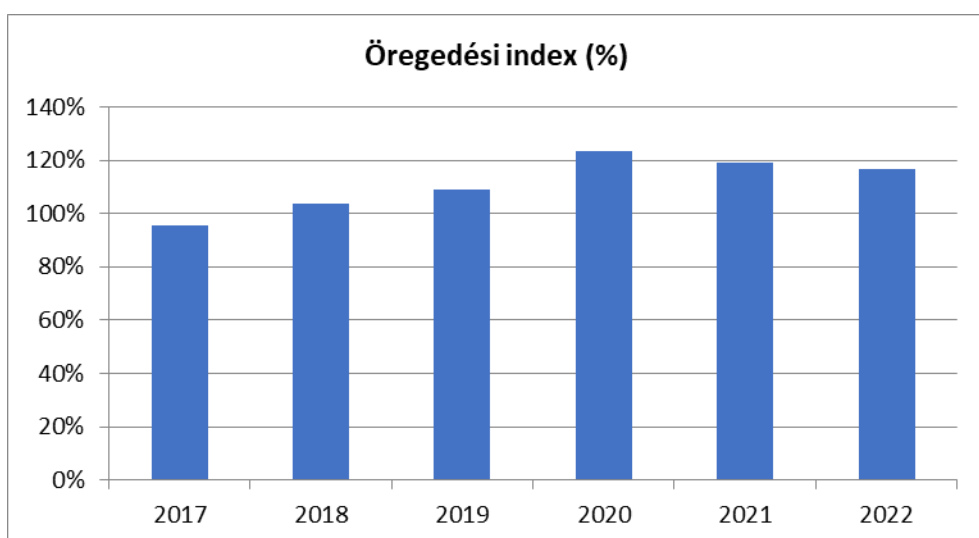
A település közösségétől különös figyelmet igényelnek azok az idős emberek, akik egyedül élnek.

6.1. számú táblázat - Öregedési index (3. táblával azonos)

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2017	172	180	95,56%
2018	174	168	103,57%
2019	174	160	108,75%
2020	190	154	123,38%
2021	181	152	119,08%
2022	183	157	116,56%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

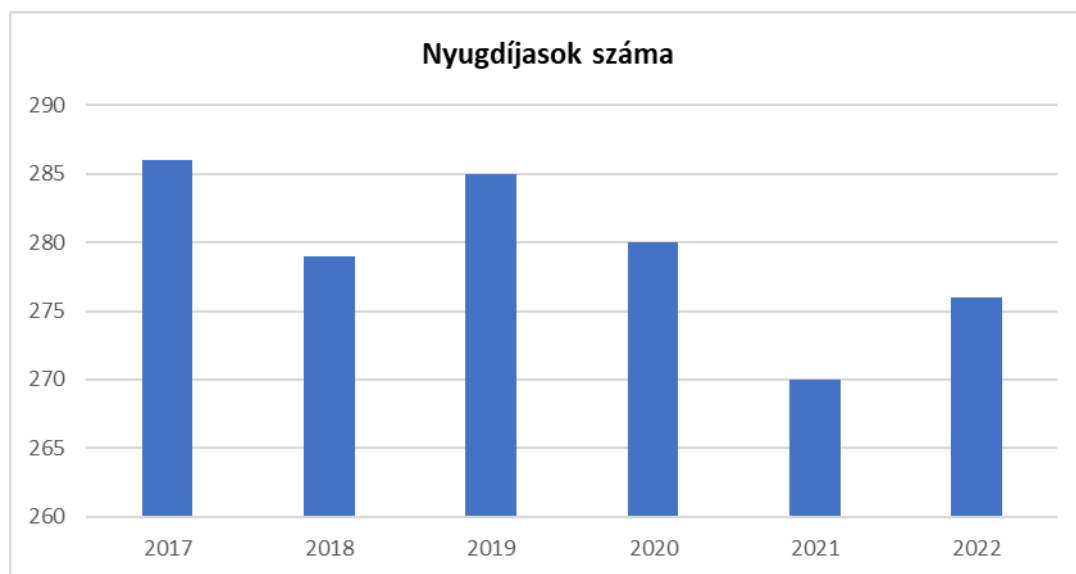
Öregedési index (%)

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2017	128	158	286
2018	124	155	279
2019	127	158	285
2020	121	159	280
2021	116	154	270
2022	114	162	276

Forrás: TeIR, KSH Tstar

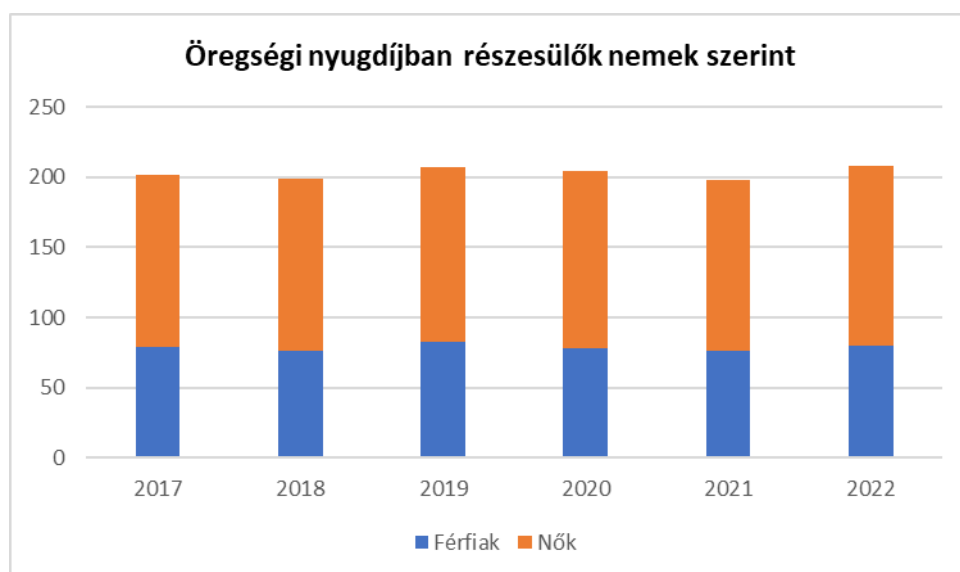
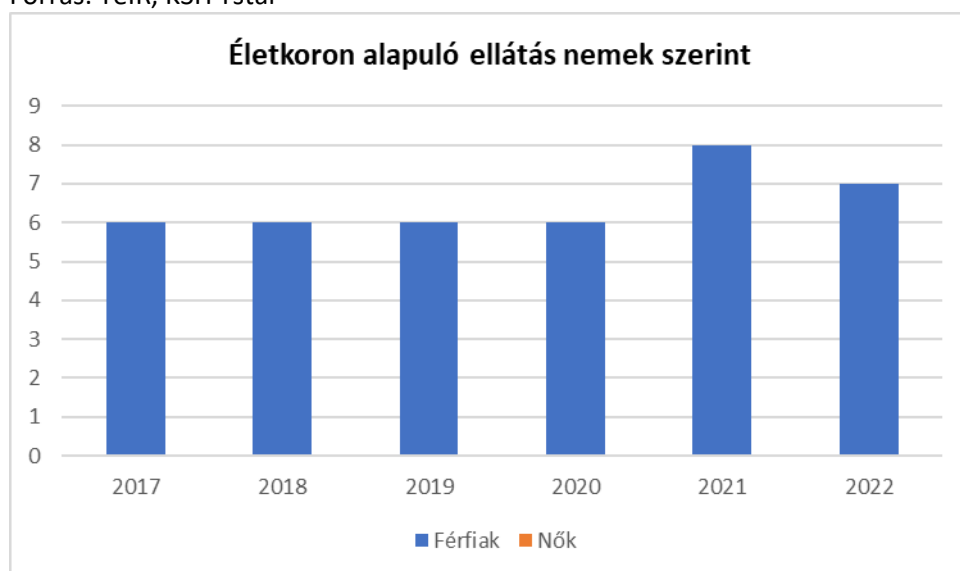

A táblázatból és a diagramból is láthatjuk, hogy évről évre egyre kevesebb lesz a nyugdíjas. Viszont nyugdíj ellátási járadékban részesülők számánál a nők sokkal magasabb számmal rendelkeznek, hiszen a nők általában sokkal hamarabb mehetnek nyugdíjba, hiszen ők a 40 évvel rendelkeznek.

6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások

Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma (TS 067)	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma (TS 068)	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 069)	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma (TS 070)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 071)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma (TS 072)	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő) (TS 134)
2017	6	0	79	123	1	16	0
2018	6	0	76	123	1	15	0
2019	6	0	83	124	1	14	0
2020	6	0	78	126	1	14	0
2021	8	0	76	122	0	12	0
2022	7	0	80	128	0	12	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága;

Jellemzően a település lakosságának nagyon csekély része az, aki nyugdíj mellett is munkát vállal/vagy munkát tud vállalni.

Ez évben pedig a törvénymódosítás következményeként választania is kell az érintetteknek, hogy vagy a nyugdíjat, vagy a munkaviszonyból származó jövedelmet szeretnék - e megtartani.

A tapasztalat azt mutatja, hogy az egyszer már megállapított nyugdíjat, annak összegét senki nem kívánja kockáztatni.

A még aktív, de nyugdíjas emberek jellemzően inkább csak az idegymunkákból veszik ki részüket pl. őszi betakarítás.

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén (a 3.2.2. táblázatból)

Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2017	2018	2019	2020	2021	2022
	Fő összesen	33	15	28	36	34	28
41-45 év (TS 042)	Fő	2	2	0	1	4	3
	%	6,06%	13,33%	0,00%	2,78%	11,76%	10,71%
46-50 év (TS 043)	Fő	4	0	2	3	2	0
	%	12,12%	0,00%	7,14%	8,33%	5,88%	0,00%
51-55 év (TS 044)	Fő	4	1	0	3	3	1
	%	12,12%	6,67%	0,00%	8,33%	8,82%	3,57%
56-60 év (TS 045)	Fő	6	3	5	5	5	2
	%	18,18%	20,00%	17,86%	13,89%	14,71%	7,14%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	4	5	10	10	13	15
	%	12,12%	33,33%	35,71%	27,78%	38,24%	53,57%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

b) tevékeny időskor, élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen;

A település fenntartásában, lévő intézményekben ma már jellemző a nyugdíjasok továbbfoglalkoztatása.

A településen odafigyelnek az időskorú lakosságra, egyrészt a házi segítségnyújtás keretében, másrészt a kisközösség összetartó ereje révén.

Az idegymunkák idején jellemző, hogy a még aktív, de már nyugdíjas lakosság is elmegy alkalmi munkára.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén.

Azok, akik pár évvel a nyugdíjas kor elérése előtt vannak, szintén számos nehézséggel küzdenek a foglalkoztatás területén. Egyrészt érinti őket is a növekvő munkanélküliség, másrészt országos adatokkal egyezően, ezen a településen is nagyon nehéz munkát találniuk.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése;

Az idősek egészségügyi ellátásokhoz való hozzáférése az egészségügyi ellátó rendszeren belül biztosított.

Alapszolgáltatások

A szociális alapszolgáltatások megszervezésével az állam és a települési önkormányzat segítséget nyújt a szociálisan rászorulóknak részére saját otthonukban és lakókörnyezetükben önálló életvitelük fenntartásában, valamint egészségügyi állapotukból, mentális állapotukból vagy más okból származó problémáik megoldásában.

Szakosított ellátási formák

Ha az életkoruk, egészségi állapotuk, valamint szociális helyzetük miatt rászoruló személyekről az alapszolgáltatások keretében nem lehet gondoskodni, a rászorultakat állapotuknak és helyzetüknek megfelelő szakosított ellátási formában kell gondozni.

A település a szociális alapszolgáltatásokat Zircen veszi igénybe társulás keretében.

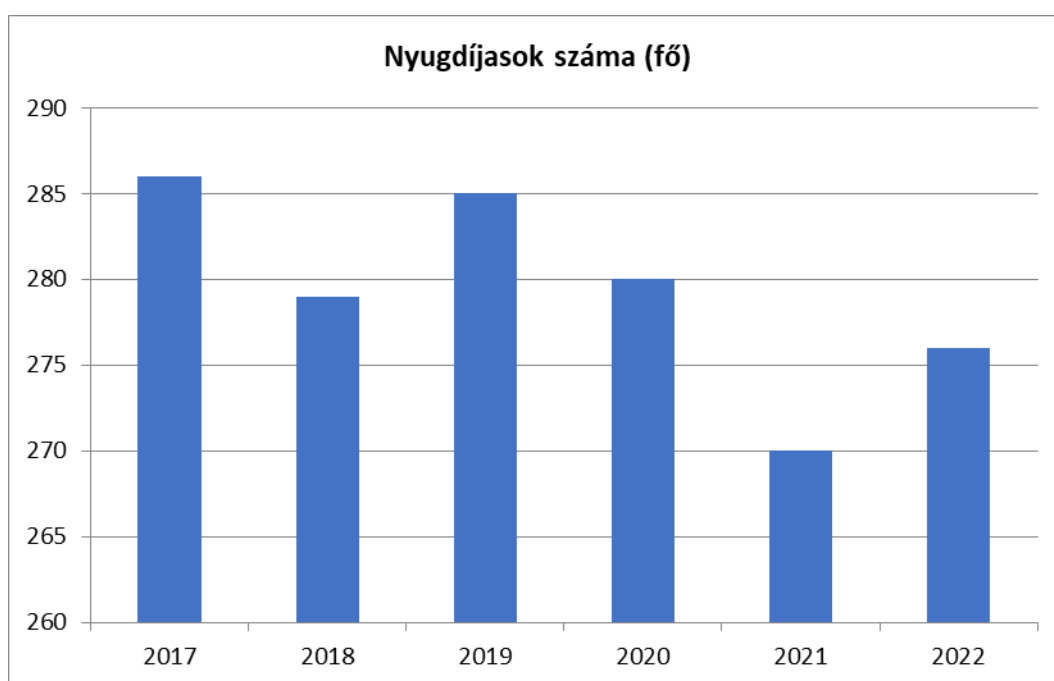
A tapasztalat az, hogy nagyon nehéz, vagy szinte lehetetlen az idős lakosságot kimosztítani saját otthonából, és inkább azt az ellátási formát választják az idős emberek, mely saját környezetükben, otthonukban látja el őket.

Akik aktívabbak, azoknak pedig a helyi nyugdíjas klub biztosít kikapcsolódást, szórakozást.

6.3. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma
(Meg egyezik a 6.1.1-es táblázattal)

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2017	128	158	286
2018	124	155	279
2019	127	158	285
2020	121	159	280
2021	116	154	270
2022	114	162	276

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A táblázatból és a diagramból is láthatjuk, hogy évről évre egyre kevesebb lesz a nyugdíjas.

Viszont nyugdíjellátási járadékban részesülők számánál a nők sokkal magasabb számmal rendelkeznek, hiszen a nők általában sokkal hamarabb mehetnek nyugdíjba, hiszen ők a 40 évvel rendelkeznek.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés;

Településünkön Könyvtár működik, ahol lehetőség nyílik az idősök részére is könyvkölcsönzésre, internetezésre. Sajnos ennek az igénye részükről nagyon minimális.

c) idősök informatikai jártassága;

Az időskorú lakosság egy része munkahelyi elvárásai miatt az informatika területén jártasságot szerzett. Azonban ezen a téren lenne bőven tennivalónk.

Terveink között szerepel, hogy tanfolyamot szervezzünk, ahol a számítógép használatával megismerkedhetnek.

Vannak olyan nyugdíjas korú idős emberek, akik már annyira tudják használni a számítógépet, hogy távol élő családtagjaikkal ily módon tartják a kapcsolatot.

Van, aki azonban elzárkózik és nem is kívánja megtanulni a számítógép használatát.

d) a generációk közötti programok.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

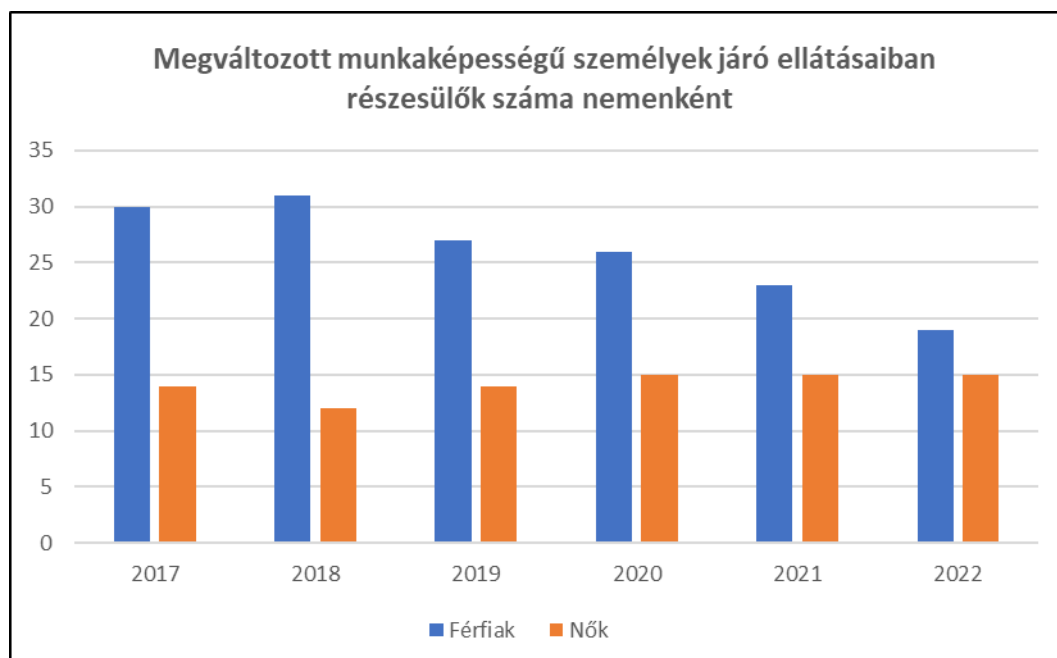
Az idősök helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Elmagányosodás.	Nyugdíjas klub létrehozása, közösségi programokba való bevonás.
Informatikai jártasság hiánya.	Nyugdíjasok számára szervezett tanfolyamok.
Áldozattá válás kockázata.	Csalások elleni és bűnmegelőzésekre történő figyelemfelhívás.
Emlékhelyek, templom, plébánia állagának megóvása, felújítása.	Folyamatos megemlékezés, karbantartás, gondozás, restaurálás, korszerűsítés.

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként			
Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 061)	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 062)	Összesen
2017	30	14	44
2018	31	12	43
2019	27	14	41
2020	26	15	41
2021	23	15	38
2022	19	15	34

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A táblázatból megfigyelhetjük, hogy a férfiak esetében sokkal magasabb a fogyatékossgal aránya, mint a nőké.

Viszont azt is megfigyelhetjük, hogy évről évre egyre kevesebb a fogyatékkal élő emberek száma.

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élők száma	
Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (TS 128)
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0
2022	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar; és helyi adatszolgáltatók

- a) fogyatékossgal élő személyek foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága, védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás;

Településünkön nincs foglalkoztatási lehetőség a fogyatékkal élők számára, nem megoldott a foglalkoztatáshoz szükséges akadálymentesítés, nem biztosítottak különleges eszközök és feltételek. Nincs a településen csak fogyatékkal élőket vagy megváltozott munkaképességűeket foglalkoztató munkáltató.

- b) munkavállalást segítő lehetőségek;

Településünkhöz közel eső legközelebbi munkalehetőséget Zircen a Segítőkezek házában tudják biztosítani.

- c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

Településen nincs ilyenről tudomásunk, de előfordulhat, hogy a fogyatékos személyt akadályozottsága miatt nem foglalkoztatják a végzettségének és képzettségének megfelelő álláshelyen. A foglalkoztatás akkor is megghiúsulhat, ha a fogyatékos személy nem tudja megközelíteni a munkahelyet.

- d) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok.

Veszprém vármegyei Mozgáskorlátozottak Egyesületének Zirci Csoportjának nagyesztergári tagjai is vannak. Havonta egy alkalommal klubfoglalkozást tartanak. Rendszeresen kirándulásokat szerveznek. A csoport vezetője segítséget és tájékoztatást nyújt a részükre előforduló kedvezményekről, azok kihasználásáról és egyéb lehetőségekről.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A fogyatékkal élők pénzbeli, természetbeni ellátása a jogosultság alapján történik. Nem tekinti külön az önkormányzat a fogyatékos személyeket egy-egy ellátás biztosításánál. Közülük feltehetően többen rokkantnyugdíjasok, betegségük kezelését a közgyógyellátás keretében támogatják. Az ápolási díj azon ellátások közé tartozik, továbbá a házi segítségnyújtás, a jelzőrendszeres házi segítség nyújtás amire a fogyatékos személyek is jogosultak lehetnek.

Röviden ismertetjük azokat az ellátási formákat, amelyeket jogszabályok biztosítanak a fogyatékkal élő személyek számára:

Fogyatékosági támogatás: a Fot. 22 §-a alapján biztosított fogyatékosági támogatás a súlyosan fogyatékos személy részére az esélyegyenlőséget elősegítő havi rendszerességgel járó pénzbeli juttatás. A támogatás célja, hogy – a súlyosan fogyatékos személy jövedelmétől függetlenül – anyagi segítséggel járuljon hozzá a súlyosan fogyatékos állapotból eredő társadalmi hátrányok mérsékléséhez.

Rokkantsági járadék: a rokkantsági járadékról szóló 83/1987. (XII.27.) MT rendelet értelmében, aki a 25. életéve betöltése előtt teljesen munkaképtelenné vált, illetve 80 %-os vagy azt meghaladó mértékű egészségkárosodást szenvedett és nyugellátást, baleseti nyugellátást részére nem állapítottak meg rokkantsági járadékra jogosult.

Közlekedési kedvezmény: a súlyos mozgáskorlátozott személyek közlekedési kedvezményeiről szóló 102/2011. (VI.29.) Korm. rendelet 6 §-a értelmében szerzési és átalakítási támogatásra – közlekedési kedvezmény- a súlyos mozgáskorlátozott személy jogosult.

Parkolási igazolvány: parkolási igazolványra az a személy jogosult, aki közlekedő képességében súlyosan akadályozott, aki látási fogyatékosnak, értelmi fogyatékosnak, autistának, mozgásszervi fogyatékosnak minősül, akit a vakok személyi járadékának bevezetéséről szóló rendelet alapján 2001. július 01-ét megelőzően vaknak minősítettek, vagy aki vaknak vagy gyengén látónak, mozgásszervi fogyatékosnak, értelmi fogyatékosnak vagy autistának minősül.

Fogyatékos személyek számára biztosított alap- és szakosított ellátási formák:

- **Szociális alapszolgáltatások:** étkeztetés, házi segítség nyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, támogató szolgáltatás
- **Szakosított ellátási formák:** ápolást, gondozást nyújtó intézmények, fogyatékos személyek otthona, rehabilitációs intézmények, fogyatékos személyek gondozóháza, lakóotthon

Aktuális jogszabályok:

- 141/2000 (VIII.09.) Korm. rendelet a súlyos fogyatékosná minősítésének és felülvizsgálatának, valamint a fogyatékosági támogatás folyósításának szabályairól
- 218/2003 (XII.11.) Korm. rendelet a mozgásában korlátozott személy parkolási igazolványáról
- 1998. évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról
- 2006. évi CXVII. törvény egyes szociális tárgyú törvények módosításáról

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése;

Együttműködése a településnek nincsen senkivel sem, viszont a szomszédos településen, Zircen a kórházban minden ilyen egészségügyi és rehabilitációs ellátás elérhető.

b) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettség;

A polgármesteri hivatal, orvosi rendelő az előírásoknak megfelelően akadálymentes. A szakellátások azonban Veszprémben és Zircen vannak. Az ide történő eljutás feltételezhetően a fogyatékos személyek számára problémát jelent.

Az intézmények vonatkozásában mozgáskorlátozottak részére is könnyű a bejutási lehetőség, mert a földszinti része akadálymentesen megközelíthető.

A Zirc Kistérségi Szociális Szolgáltató Központ a településen élők számára biztosítja a támogató szolgáltatást.

A támogató szolgáltatás alapvető céljai:

- egyéni és társas szükségletek fogyatékoságnak, egészségügyi állapotnak, szociális körülményeknek és egyéni elvárásoknak megfelelő kielégítése
- az elérhető legmagasabb fokú önálló életvitel, társadalmi integráció elősegítése
- a társadalmi életben való teljes jogú részvétel biztosítása, elősegítése
- a fogyatékos személy izolációjának, szegregációjának elkerülése, csökkentése, a szükséges szolgáltatások lakókörnyezetben való elérhetőségének biztosítása

Célok eléréséhez szükséges, végrehajtandó feladatok:

- személyes és lakókörnyezeti, szomatikus, pszichés és mentális higiéné biztosítása
- fizikai alapellátás a „szükséges és elégséges” szinten
- hely- és helyzetváltoztatás, /köz/ szolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosítása
- kommunikáció és információ áramlás hozzáférés biztosítása

Szolgáltatásunk a célcsoport jellemzőinek, igényeinek és elvárásainak megfelelően működött:

- információs és tájékoztató szolgáltatást
- szállító szolgálatot
- személyi segítő szolgálatot.

c) közszolgáltatásokhoz, köznevelési intézményekhez, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettség;

Az egyenlő esélyű hozzáférés egyik eszköze az akadálymentesítés, amelynek fogalma az utóbbi években új tartalmat nyert. Ma már valamennyi fogyatékosági csoporthoz tartozó ember, azaz a mozgássérült, a látássérült, a hallássérült, az értelmi fogyatékos, autista, és súlyosan halmozottan fogyatékos emberek speciális szükségleteinek figyelembevételét kell a komplex akadálymentesítés, azaz az egyenlő esélyű hozzáférés megteremtése alatt érteni.

Ez olyan eszközök és megoldások telepítését jelenti, amely lehetővé teszi, hogy egy-egy szolgáltatást a mozgássérült embereken túl látás vagy hallássérült, valamint értelmi fogyatékos emberek is igénybe vehessenek /hangos térkép, indukciós hurok, könnyen érthető tájékoztató füzetek stb./.

A kulcs az, hogy ma már nem pusztán épületek akadálymentesítéséről, hanem a közszolgáltatások egyenlő esélyű hozzáféréséről beszélünk, amely tehát magába foglalja az épületek komplex akadálymentességét, de annál jóval több.

A fentiekben túl pedig minden lehetséges eszközzel küzdeni kell azért, hogy széles körben elterjedté váljon az a felfogás, amely alapján az esélyegyenlőségi feladatok megoldása nem egyetlen szerv feladata, hanem természetes, hogy az ehhez kapcsolódó követelményeknek való megfelelés a saját területén mindenkinek a maga feladata és felelőssége.

A fogyatékos személy számára lehetővé kell tenni a művelődési, kulturális, sport és más közösségi célú létesítmények látogatását. A fogyatékos személy számára sportolási lehetőségeinek megteremtéséhez – a sportolási célú szabadidős intézmények használatát hozzáférhetővé kell tenni.

d) munkahelyek akadálymentesítettsége;

Ma már kötelezően jogszabályban előírt az akadály mentesítettség, amelynek betartatása nehéz feladat a hatóságok előtt.

Azon vállalkozások, amelyek EU forrásra pályáznak a nyertes projekt keretében az akadálymentesítést kötelező tevékenységként elvégzik.

Ez a tény azt vetíti előre, hogy az előttünk álló évtizedben a vállalkozások fokozatosan, de eleget fognak tudni tenni e kötelezettségüknek.

e) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége;

A közlekedési rendszereknek továbbá a tömegközlekedési eszközöknek, utasforgalmi létesítményeknek – beleértve a jelző és tájékoztató berendezéseket is – alkalmasnak kell lenniük a fogyatékos személy általi biztonságos igénybevételre.

Közhasználatú parkolóban a közlekedésében akadályozott fogyatékos személyek számára – a külön jogszabály szerint – megfelelő számú és alapterületű parkolóhely kialakításáról kell gondoskodni.

A közterületek, járdák, buszvárók akadálymentesítése részben biztosított a településen.

Különös figyelmet szükséges fordítani arra, hogy a településfejlesztési tervekben és más településfejlesztési dokumentációkban általános alapelvként jelenjen meg – és ez által minden vonatkozásban érvényesüljön az egyenlő esélyű hozzáférés szempontrendszer.

f) fogyatékossgal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékossgal élő személyek nappali intézménye stb.);

Településünkötől 5 km távolságra működik Zircen a Zirc Kistérségi Szociális Szolgáltató Központ, ahová településünkről is járnak ellátottak, akiket a támogató szolgálat jelenleg térítési díj ellenében szállít az intézménybe.

g) előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások).

Az önkormányzat anyagi lehetőségeihez mérten megpróbál segíteni, támogatni, minden olyan civil szervezetet, alapítványt, amelyek hátránykompenzáló szolgáltatásokat nyújtanak, vagy kívánnak bevezetni.

7.4. Fogyatékossággal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

7.5 A fogyatékossgal élőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A fogyatékos személyek foglalkoztatási lehetőségeinek nyomon követése nem megoldott.	Együttműködés a helyi foglalkoztatókkal a foglalkoztatás biztosítása érdekében, pályázati lehetőségek kihasználása.
A járdák teljes körű akadálymentesítése nem megoldott.	Az utak korszerűsítése során az akadálymentesítési szabályok figyelembevétele, pályázati lehetőségek kihasználása.
Információs és kommunikációs technológia hiánya az intézményekben.	A pályázati lehetőségek maximális kihasználása önerő hiánya miatt.

Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítások	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A fiatalok és az idősök szabadidejének eltöltése.	Ifjúsági és nyugdíjas klubok, különböző foglalkozások szervezése.
Foglalkoztatási lehetőségek nem megoldottak.	Együttműködés a helyi foglalkoztatókkal.
Információs és kommunikációs technológia hiánya.	Különböző szakirányú foglalkozások szervezése.

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

- a) a 3-7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi, karitatív szervezeti szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (közfeladatot ellátó szervezetek, közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma);

Önszerveződések feltérképezése (pl. közfeladatot ellátó szervezetek száma közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.)

A településen számos civil szervezet működik, amelyek munkájukkal nagymértékben hozzájárulnak a közösség összetartozásának erősítéséhez, a hagyományok, a múlt értékeinek megőrzéséhez, az egészségmegőrzéshez, a szabadidő hasznos eltöltéséhez.

Civil szervezeteink:

- Polgárőr Egyesület
- Teke Klub
- Nagyesztergár SE
- Nagyesztergári Dalkör
- Német Nemzetiségi Kör Egyesület
- Nagyesztergárért Egyesület

Nagyesztergárért Egyesület

- b) helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi, civil szektor és gazdasági szereplők közötti partnerség bemutatása;

A településen működő civil szervezetekkel rendszeres, hatékony, folyamatos a kapcsolat.

Az önkormányzat lehetőségéhez mérten anyagi támogatást nyújt a számukra, hogy az általuk ellátott feladatokat teljesíteni tudják.

- c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség, társadalmi felzárkózást segítő közös programok bemutatása;

Az önkormányzatok között folyamatos kommunikáció, több területen együttműködés történik. Társulás keretében látják el a legtöbb szociális feladatellátást, azonban több területen még lehetséges és szükséges lenne a további együttműködés és a kommunikáció.

- d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A településen Német Nemzetiségi Önkormányzat működik. Mivel mindkét intézményünk nemzetiségi így lehetőségeikhez mérten támogatják működésüket, rendezvényeiket. A település kulturális életében aktívan részt vesznek.

- e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége;

A civil szervezetek részt vesznek egymás rendezvényein, aktívan támogatják egymás kezdeményezését, részt vesznek a feladatok végrehajtásában.

- f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

Nem releváns.

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése.

HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

- a)* a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzeti önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a HEP elkészítésének folyamatába;
- b)* az *a)* pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása, valamint annak rögzítése, hogy működtet-e HEP Fórumot.
- c)* A képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzé teszi, és megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF az települési önkormányzatok HEP-jeit közzéteszi, honlapján megjelenti.

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Mélyszegénységben élők nincsenek a településen. Szükséges a lakosság fokozott figyelemmel kísérése.	Eljutni a szegényebb rétegekhez. Felmérni a családok helyzetét.
Gyermekek	Ifjúsági Klub hiánya. Tanulóink 15%-a SNI tanuló. Tanulóink 30%-a HH-s.	Folyamatos kapcsolattartás a közösséggel, igényfelmérések a rendezvényekről/programokról. Testedzés feltételeinek megteremtése. Bűnmegelőzési program szükségessége. Összefogás és az összetartozás hiánya a gyerekeknél.
Idősek	Elmagányosodás, informatikai jártasság hiánya. Fokozottabb az áldozattá válás.	Informatikai tanfolyamok lehetőségének igénybevétele, partnerek összegyűjtése, tájékoztatások az érintetteknek.
Nők	Krízishelyzettel kapcsolatos problémák, egészségügyi szűrésekkel kapcsolatos teendők, foglalkoztatást segítő programok hiánya.	Problémák feltárása, partnerekkel való kapcsolatfelvétel, az érintettek tájékoztatása, igényfelmérések, foglalkozások szervezése.
Fogyatékkal élők	A járdák csak részben akadálymentesek.	Felmérések és ütemtervek készítése. Tervek és engedélyek beszerzése. Akadálymentesítés.
Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás	Összetartó közösség hiánya.	Folyamatos kapcsolattartás a közösséggel.

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol nincsenek megkülönböztetve a különböző népcsoportok. Hiszen mind egyformák vagyunk.

Fontos számunkra, hogy a **mélyszegénységben élők** helyzetét folyamatosan figyelemmel kísérjük, és segítsünk a problémák megoldásában.

Kiemelt területnek tartjuk a **gyerekek** szabadidős foglalkoztatását.

Folyamatosan odafigyelünk az **idősek** bevonására, biztonságára.

Elengedhetetlennek tartjuk a **nők** esetén az esélyegyenlőséget.

A település egy mindenki által élhető falu legyen, elősegítse az egyenlő esélyeket és bánásmódot a lakosok számára.

Különös figyelmet fordítunk a **fogyatékkal élők** megsegítésére.

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakpolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzat közötti együttműködés megvalósulás esetében az együttműködés bemutatása
0. Település szintű probléma												
1	Meglévő műemlékek, épületek állagmegóvása	A település műemlékvédelmi objektumainál folyamatos megemlékezés jellemző; időnkénti karbantartás, gondozás, restaurálás, korszerűsítés szükséges.	Meglévő műemlékek, épületek állagának megóvása.	Településrendezési terv	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia (2030) Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió	Felmérés, ütemterv elkészítése, prioritás felállítása. Tervek és engedélyek beszerzése. A járdák és egyéb területek akadálymentesítése térburkolással.	Polgármester	2029. 10. 31. (szerda)	Műemlékek állaga javul, járdák száma, közlekedést szolgáló területek nagysága nő.	Pénzügyi: Önkormányzati és pályázati támogatások.	Hosszú távú, de legalább 5 év.	Nem releváns.
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége												
1	A lakosság helyzetének figyelemmel kísérése, az életszínvonal alakulása	Mélyszegénységben élők jelenleg nincsenek a településen. Ennek ellenére szükséges a lakosság helyzetének, életszínvonalának fokozott figyelemmel kísérése.	Cél, hogy az önkormányzat tisztában legyen a lakosság egzisztenciális helyzetével, megélhetésének nehézségeivel.	Szolgáltatástervezési koncepció	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia (2030) Új Roma Stratégia (2019-2030)	Családok megkeresése, vagyoni helyzet felmérése, szociális segítségnyújtás, életviteli tanácsadás.	Polgármester	2029. 10. 31. (szerda)	Adatbázis készül a rászoruló családokról.	Humán: Önkéntesek, szociális segítők.	5 év	Nem releváns.
II. A gyermekek esélyegyenlősége												
1	Ifjúsági klub létrehozása pályázati forrásból	Nincs a fiatalok számára iskolán kívüli elfoglaltsági lehetőség.	Ifjúsági klub létrehozása pályázati forrásból.	Költségvetési koncepció, szolgáltatástervezési koncepció.	Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) "Legyen jobb a gyermekeknek" Nemzeti Stratégia (2007-2032)	Ifjúsági klubokhoz való csatlakozási igények felmérése, klubhelyiség kialakítása, programok megtervezése, előadók meghívása.	Polgármester	2029. 10. 31. (szerda)	A fiatalok körében nő az érdeklődés az ifjúsági klub kialakításáról és az iskolán kívüli programokról.	Önkormányzati saját keret, illetve pályázati források, valamint civil szervezeti felajánlások.	5 év	Nem releváns.
2	SNI tanulók lemaradásának csökkentése	SNI tanulók száma magas mértékben mutat.	SNI tanulók lemaradásának csökkentése.	Szolgáltatástervezési koncepció	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási	Egyéni felzárkóztatás, pedagógusok által szervezett	Polgármester	2029. 10. 31. (szerda)	A szervezett korrepetálásokon nő a résztvevők száma.	Képzett pedagógusok, gyógypedagógus,	5 év	Nem releváns.

					Stratégia (2030) "Legyen jobb a gyerekeknek" Nemzeti Stratégia (2007-2032)	korrepetálásokon való részvétel.			Foglalkozások száma, gyakorisága.	önkéntesek.		
3	HH és HHH tanulók felzárkózása	Iskolába járó tanulóink része HH-s tanuló.	HH és HHH tanulók felzárkóztatása.	Szolgáltatástervezési koncepció	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 "Legyen jobb a gyerekeknek" Nemzeti Stratégia (2007-2032)	Foglalkozások szervezése, családlátogatások, korrepetálásokon való részvétel.	Polgármester	2029. 10. 31. (szerda)	Foglalkozások, korrepetálások gyakorisága, a résztvevők száma.	HH-s tanulókkal foglalkozó szakemberek, ifjúságvédelmi felelős, szociális segítők.	5 év	Nem releváns.
4	A focicsapatok utánpótlásának kinevelése	Testedzés feltételeinek hiánya a fiatalok körében.	A focicsapatok utánpótlásának kinevelése.	Szolgáltatástervezési koncepció, Gazdasági program	Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) "Legyen jobb a gyerekeknek" Nemzeti Stratégia (2007-2032)	Igények felmérése, szabadidős programokról tájékoztatás. Csoportos programok szervezése, eszközbeszerzés.	Polgármester	2029. 10. 31. (szerda)	Sportolási lehetőségek iránti érdeklődés nő. Sportoló fiatalok száma.	Önkormányzati saját keret, pályázati forrás.	5 év	Nem releváns.
5	Egyházi foglalkozások, kirándulások szervezése, közösségépítés	Jellemző az összetartozás, összefogás hiánya a gyerekek körében.	Egyházi foglalkozások, kirándulások, közösségépítés hagyományának megteremtése.	Szolgáltatástervezési koncepció, Gazdasági program	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia (2030) "Legyen jobb a gyerekeknek" Nemzeti Stratégia (2007-2032)	Közösségépítő programok összeállítása/szervezése.	Egyházi vezetők, polgármester	2029. 10. 31. (szerda)	Megszervezett programokon való részvételek aránya nő.	Humán: Önkéntesek, szociális segítők bevonása által.	5 év	Nem releváns.
6	Bűnmegelőzési programok szervezése	Egyre több gyermek válik áldozattá.	Bűnmegelőzési program szervezése, bűnelkövetés visszaszorítása.	Költségvetési koncepció, Szolgáltatástervezési koncepció	"Legyen jobb a gyerekeknek" Nemzeti Stratégia (2007-2032)	Bűnmegelőzési programok/ előadások szervezése.	Polgármester	2029. 10. 31. (szerda)	Programokon/előadásokon való részvétel nő.	Önkormányzati saját keret, civil felajánlás, illetve önkormányzati épület biztosítása, mint technikai erőforrás.	5 év	Nem releváns.
III. A nők esélyegyenlősége												
1	Telefonos lelki segély szolgáltat, egészségi szűrések, foglalkoztatást segítő programok, velük kapcsolatos információk közvetítése	Krízis helyzettel kapcsolatos problémák jelenléte. Egészségügyi szűrések hiánya. Foglalkoztatást segítő programok hiánya.	Megvalósulnak a hiányzó szolgáltatások: Telefonos lelki segély szolgáltat, egészségi szűrésekhez helyes eszköz biztosítása, foglalkoztatást segítő programok, információk közvetítése.	Szociális szolgáltatási koncepció	"A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban" (2021-2030)	Igényfelmérés, állapotfelmérés, programok széleskörű ismertetése.	Polgármester	2029. 10. 31. (szerda)	A foglalkoztatási/foglalkozási programokon való részvételek aránya nő.	Szociális segítő bevonása, civil szervezetek pénzügyi és humán felajánlásai.	5 év	Nem releváns.

IV. Az idősök esélyegyenlősége													
1	Nyugdíjas klub létrehozása, közösségi programok, rendezvények szervezése nyugdíjasok számára	Elmagányosodás veszélye az idősök körében, informatikai jártasság hiánya jellemző.	Nyugdíjas klub létrehozása, idősök közösségi programokba való bevonása, rendezvényeken való megjelenés, nyugdíjasok számára szervezett tanfolyam, egyházi rendezvények keretében az idősök számára szalonnasütés, karácsonyi - húsvéti koncert és összejövetelek szervezése.	Szolgáltatás tervezési koncepció, költségvetési koncepció.	Idősügyi Nemzeti Stratégia (2023-2024)	Igényfelmérés, foglalkozások szervezése, informatikai tanfolyamok lehetőségének számba vétele, partnerek összegyűjtése, az érintettek részére, nyugdíjas klub létrehozása.	Polgármester	2029. 10. 31. (szerda)	Az idős lakosság tájékozottsága, érdeklődése nő.	Humán: Önkéntesek, szociális segítők bevonása. Pénzügyi: Önkormányzati saját keret, civil szervezeti felajánlás.	5 év	Nem releváns.	
2	Tájékoztató előadások szervezése rendőrség bevonásával	Fokozott áldozattá válás az idősök körében.	Az idősök áldozattá válásának elkerülése miatt tájékoztató előadások szervezése rendőrség bevonásával.	Szolgáltatás tervezési koncepció.	Idősügyi Nemzeti Stratégia (2023-2024)	Folyamatos tájékoztatás a megelőzések és a csalások vonatkozásában. Idősök otthonának védelmét szolgáló intézkedések.	Polgármester	2029. 10. 31. (szerda)	Az idős lakosság tájékoztatottságának növekedése.	Szociális segítő (humán), önkormányzati saját keret (pénzügyi), valamint önkormányzati épület és falubusz (technikai) biztosítása.	5 év	Nem releváns.	
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége													
1	Együttműködés a foglalkoztatókkal, pályázati lehetőségek, utak korszerűsítése, akadálymentesítés a fogyatékkal élők érdekében	A járdák, utak korszerűsítése és akadálymentesítése szükséges.	Együttműködés a foglalkoztatókkal, pályázati lehetőségek felkutatása, utakterv korszerűsítése során akadálymentesítési szabályok figyelembe vétele.	Költségvetési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia (2030) Országos Fogyatékosügy Program (2015-2025) Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció	Akadálymentesítésre szoruló területek felmérése. Ütemterv készítése. Tervezési és engedélyeztetési eljárás.	Polgármester	2029. 10. 31. (szerda)	Akadálymentesített területek, járdák száma, mérete nő.	Pénzügyi: Önkormányzati saját keret, pályázati forrás.	Hosszú távú, de legalább 5 év.	Nem releváns.	

3. Megvalósítás

3.1 A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására **Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot** hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

3.2 A megvalósítás folyamata

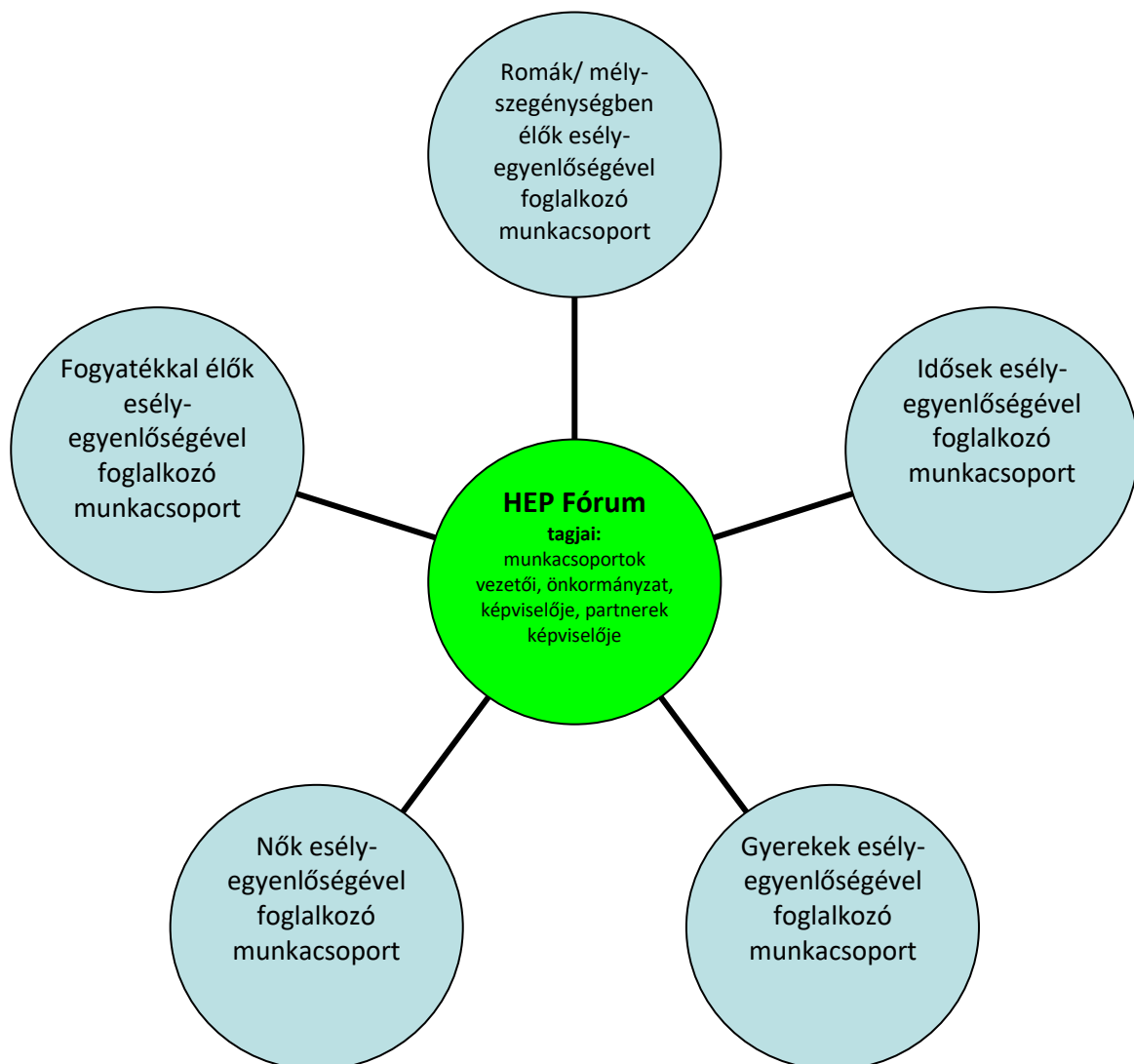
A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet. HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki. a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A HEP Fórum feladatai:

- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,
- a HEP intézkedéseinek megvalósításában, a HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata,

- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakíthatunk 2 ezer fő feletti településeken (opcionális) az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább két évente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A HEP Fórumok javasolt összetétele:

Tagok

- a település polgármestere,
- a település/közös önkormányzatok jegyzője,
- helyi nemzetiségi önkormányzatok vezetői,
- beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői,
- helyi/térségi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,
- meghatározó helyi/térségi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,
- 2 000 fő lakosságszám feletti települések esetében a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői,
- helyi jelzőrendszeri felelős,
- a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek és egyházak képviselői,
- A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,
- egyéb tagok (pl. tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- tankerületi központ képviselője,
- környező települések önkormányzati szereplői,
- járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelőség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.

- Az ő feladata és felelősége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelőségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum bevonásával és támogatásával végzi. Így
  - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
  - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
  - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
  - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a

befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.

- Felelőségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a **kétévente előírt** – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - **felülvizsgálat** során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, **a HEP Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát** annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. **NAGYESZTERGÁR** község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően **NAGYESZTERGÁR** község képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és a 66/2024.(XII.10.) számú határozatával elfogadta.

Csatolt melléklet:

- képviselő testület elfogadó határozatának kivonata

A kötelező táblák és az összefoglaló IT tábla nem a melléklete a HEP-nek hanem az egységes szerkezetbe foglalt HEP kötelező eleme!

Dátum: Nagyesztergár, 2024. december 17.

